

UNIVERS

#14

4. dec. 2012

NYHEDER ■ INTERNATIONAL ■ TEMA: LEDELSESSEMINAR ■ JULEKALENDER ■ HUMANIORA ■ OG MERE ...

Forskning i øjenhøjde

Lektor og klinisk psykolog Charlotte Mathiasen er optaget af at forstå mennesker i udsatte positioner i samfundet. Her nytter det ikke at tage udgangspunkt i eget middelklasse-værdisæt om det "rigtige" liv. Det handler om at møde folk i øjenhøjde – også når det, vi ser, er grimt og vækker stærke følelser og foragt.

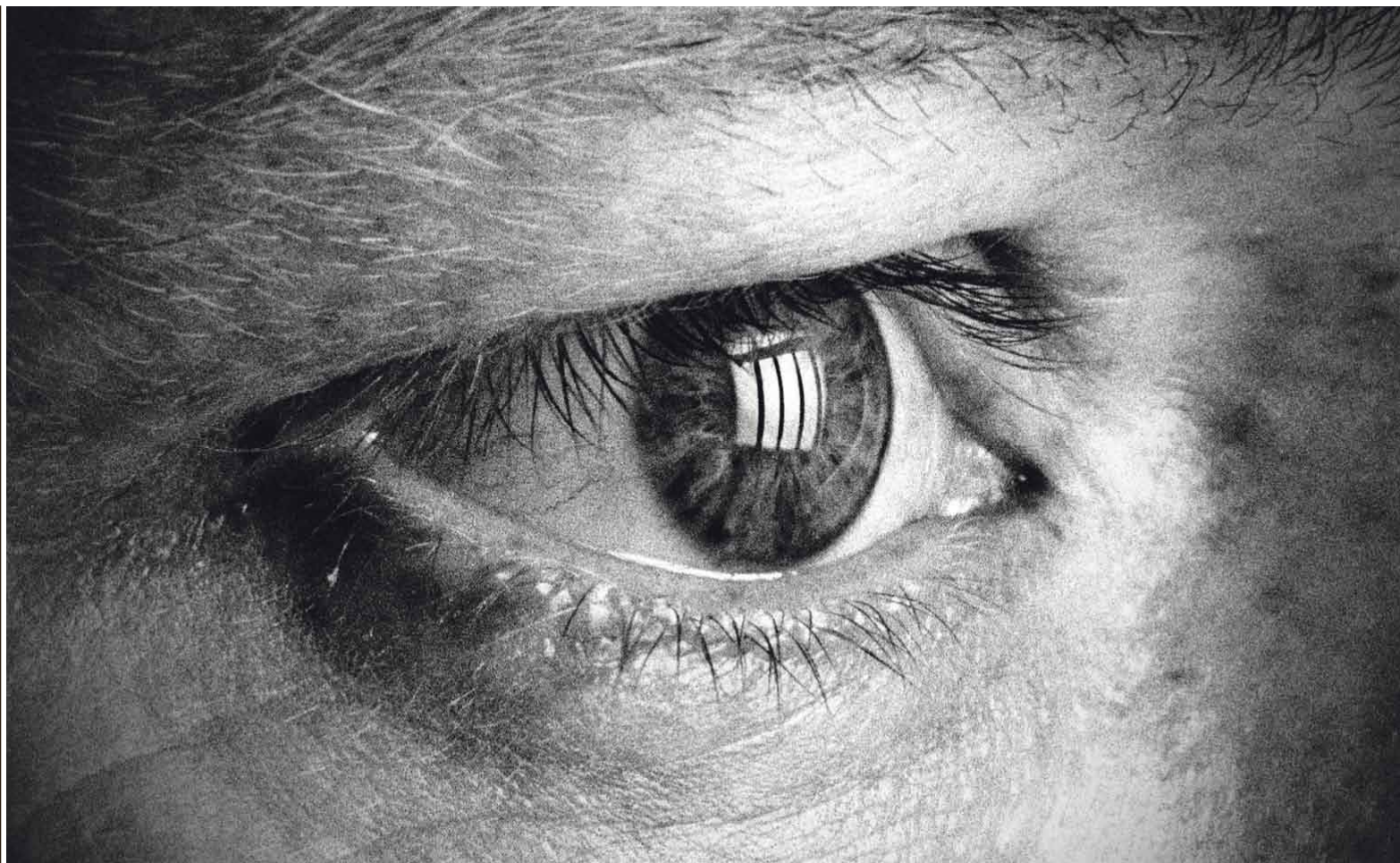
LÆS MERE **SIDE 5**

Foto: Polfoto

Fokuseret opfølgning på APV

Det fortsatte arbejde med det psykiske arbejdsmiljø bliver i vid udstrækning en bottom-up-proces.

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

Omkring tre ud af fire ansatte har nu afgivet deres vurdering af det psykiske arbejdsmiljø på Aarhus Universitet. Sådan lyder den foreløbige opgørelse af den månedlange undersøgelse, som dermed rammer svarandelen på 77 procent ved den seneste måling af trivsel på AU i 2009.

De omfattende datamængder bliver nu behandlet og omsat til rapporter af tre medarbejdere fra Center for Undervisning og Læring. De er ansvarlige for spørgeskemadelen af den omfattende undersøgelse af, hvordan AU-ansatte

har det på deres arbejdsplads.

Svaret får medarbejderne i slutningen af februar, og herefter er der lagt op til en meget fokuseret opfølgning.

– Vi opfordrer til, at institutleder- og vicedirektørniveauet indkalder til møder, så snart resultaterne foreligger, enten for at præsentere det videre forløb eller gå i dialog med medarbejderne, fortæller projektleder Karina Krogsdal-Wogensen fra AU HR's enhed for organisationsudvikling og arbejdsmiljø, som har lavet et inspirationskatalog til et eksemplarisk forløb af opfølgningen.

Den skal som noget nyt forankres både i universitetets

samarbejds- og arbejdsmiljøorganisationer. Det er et lovkrav, at de inddrages, og Karina Krogsdal-Wogensen tror, at AU's fokus på dette samarbejde vil styrke det opfølgende arbejde.

Fra bund til top

Det er på alle niveauer de respektive ledere, der har ansvaret for det opfølgende arbejde. På hovedområdeniveau undtaget Arts bliver opfølgningen håndteret af APV-følgegrupper med medlemmer fra samarbejdsudvalg (FSU) og arbejdsmiljøudvalg (FAMU). Arts har valgt, at FAMU skal være tovholder for opfølgningen, men holde fæl-

lesmøder med fakultetets samarbejdsudvalg.

– Vi har også lagt op til, at man på institutterne og i enhederne i forvaltningen kan lave kontaktgrupper med samme funktion som APV-følgegrupperne, fortæller Karina Krogsdal-Wogensen og understreger, at det videre arbejde med det psykiske arbejdsmiljø i høj grad er en bottom-up-proces.

– Det er institutternes og forvaltningsenhedernes handlingsplaner, der skal levere input til systemet højere oppe, så vi opfordrer til, at der her laves handlingsplaner, som uddyber og kvalificerer det statistiske materiale, siger hun.

Handlingsplanerne skal bruges til at identificere fælles udfordringer på de enkelte hovedområder og siden de opgaver, som skal tages op centralt på AU.

Som noget nyt anbefaler AU HR også at bruge den såkaldte IGLO-model, når de identificerede udfordringer skal håndteres.

– Det drejer sig om at finde løsningstiltag på alle niveauer. Både hos Individet, i Gruppen, hos Lederen og i Organisationen. Det har vist sig at give de bedste resultater i forhold til for eksempel stress, hvis man kigger på alle fire aktørniveauer, siger Karina Krogsdal-Wogensen. ■

LÆS
OGSÅ
I DETTE
NUMMER

NY AGENDA FOR
HUMANIORAS FREMTID

HUMANIORA ER IKKE VED AT FORSVINDE.
TO FORSKNINGSPROJEKTER PEGER PÅ
EN NY AGENDA FOR FREMTIDENS
HUMANIORA. LÆS MERE > SIDE 3

AU-VIDEN STRØMMER UD I
VIRKSOMHEDERNE

FLERE FORSKERE PÅ AU SAMARBEJDER
MED SMÅ OG MELLEMLIGE VIRKSOM-
HEDER OM INNOVATIONSPROJEKTER.
LÆS MERE > SIDE 4

DEMOKRATIET UNDER LUP

DEN OFFENTLIGE OG KRITISKE DEBAT
SKAL HAVE NYT LIV, MENER TO FORSKERE
I ET NYT PILOT-CENTER, DER SKAL TAGE
TEMPERATUREN PÅ DEMOKRATIET.
LÆS MERE > SIDE 6

DANISH CHRISTMAS HEARTS

THE UNIVERSITY INTERNATIONAL
CLUB GAVE LESSONS IN ONE OF THE
TRICKIEST OF ALL DANISH CHRISTMAS
TRADITIONS: HOW TO WEAVE A
CHRISTMAS HEART.
READ MORE > PAGE 2

The official opening of ISEQ

The official opening of the new Aarhus University interdisciplinary center iSEQ, Center for Integrative Sequencing, takes place on 7 December. The overall aim of iSEQ is to apply and integrate novel sequencing technologies to unravel the complex molecular systems governing biological function and human disease. The iSEQ Principal Investigators include professors from Science and Technology, Business and Social Sciences and Health. Professor Anders Børglum is the Center Director of ISEQ.

DKK 60 million for research centre devoted to well-being among children and young people

With a grant of DKK 60 million, the TrygFonden foundation has taken the initiative to establish a new research centre at Aarhus University, BSS. The centre is to lead the way in proving that it is possible to build up a solid base of knowledge about what does and does not work with regard to improving the well-being of children and young people.

Danish Christmas hearts: a pretty tricky business!

INTERNATIONAL CHRISTMAS The University International Club gave lessons in one of the trickiest of all Danish Christmas traditions: how to weave a Christmas heart. On 5 December the hearts will be hung on the tree at the annual international Christmas tree party.

By **Kristian Serge Skov-Larsen**

ksl@adm.au.dk

Caramellised potatoes, roast pork and Christmas trees strung with Danish flags.

The Danish Christmas traditions are difficult to decode for anyone but the Danes themselves. On Wednesday 28 November one of the hardest traditions of them all was explained to Aarhus University's international staff and their spouses, when the University International Club gave lessons in the art of weaving a genuine Danish Christmas heart.

After a brief introduction, explaining that the vast majority of Danish Christmas traditions are actually German, Karen Hoffmann-Jørgensen, a volunteer at the UIC, said that the tradition of weaving Christmas hearts in Denmark is supposed to date back to the fairy-tale writer Hans Christian Andersen. He made one for the physicist H.C. Ørsted's daughter at some point in the 1860s.

Christmas in Japan

The audience was introduced to the difficult art of weaving a heart, after which they had to try making one themselves. One of the people trying hardest was Yuriko Tadokoro from Japan. She isn't a Christian, but she celebrates Christmas back home in Japan all the same – although her Christ-

mas party is somewhat smaller than the New Year's Eve party that follows soon after.

"At Christmas we make or buy a cake and gather family and friends to eat and talk and have a good time. But we don't sing," she says with a smile (the Danes sing carols at Christmas).

Yuriko Tadokoro likes what she has seen of the Danish Christmas so far.

"It's a nice and beautiful tradition. Apart from the Christmas heart, I have already made a real Danish Christmas decoration with a Danish friend. And I look forward to eating the Danish Christmas food as well, although I have heard that it's high in fat," she adds.

Cosy Danish Christmas

Rachael Sterrett from Northern Ireland and Sarah Jennings from England also explain that they have never tried weaving a Christmas heart before.

"We don't have anything like the Christmas hearts in England. We occasionally make long paper chains, but that's the closest thing we have," explains Sarah Jennings.

But she is pretty pleased with the results of her efforts.

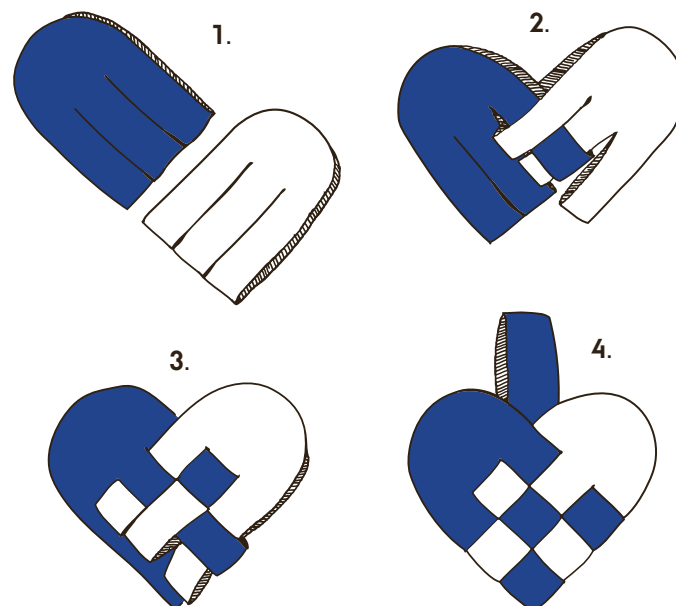
"I like it so far. It is very difficult, but I am getting the hang of it. I'm not used to making Christmas crafts, so that might be the

reason," she smiles. "But I really think the Christmas heart fits very well with the general cosiness of the Danish Christmas," she says. ■

ON 5 DECEMBER AT 3 PM YOU CAN SEE ALL THE WOVEN CHRISTMAS HEARTS DECORATING THE TREE AT THE UIC'S ANNUAL CHRISTMAS TREE PARTY. EVEN THOUGH THE DEADLINE FOR SIGNING UP HAS NOW PASSED, YOU CAN ALWAYS DROP GITTE HAAHR A LINE AT GHA@ADM.AU.DK TO ASK IF THERE IS STILL ANY ROOM.

In Japan we celebrate Christmas too, although New Year's Eve is a bigger party, explains Yuriko Tadokoro.

MAKE YOUR OWN CHRISTMAS HEART

Follow these instructions to make your first Danish Christmas heart. You can get a template for making a Christmas heart in the university's colours at www.au.dk/en/univers

UNIvers

Udgives af Aarhus Universitet.

Kontrolleret oplag: **12843**
i perioden 1. januar 2011-30. juni 2011

Den nyeste udgave af UNIvers kan findes i standere overalt på universitetet.

Næste nummer udkommer 17. december
Deadline for indlæg 10. december kl. 10.

Fredrik Nielsens Vej 5, bygn. 1448
8000 Aarhus C
T: 8715 0848
E: univers@au.dk
W: www.au.dk/univers
Annoncer: dgmedia@au.dk 7027 1155
Tryk: Avis-Tryk A/S
ISSN: 1604-1607

Bjerg Tulinus
Ansv. redaktør
T: 8715 3053
E: btu@adm.au.dk

Kristian Serge Skov-Larsen
Redaktør
T: 8715 3054
E: ksl@adm.au.dk

Ida Hammerich Nielson
Journalist
T: 8715 3018 / M: 6020 2626
E: ihn@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8715 3028 / M: 6020 2708
E: hho@adm.au.dk

Marie Groth Andersen
Journalist
T: 8715 3058
E: mga@adm.au.dk

Thomas Bennedbæk
Studentskribent
T: 8715 3054
E: univers@adm.au.dk

Ruben Engrob Nielsen
Studentskribent
T: 8715 3054
E: renn@adm.au.dk

Peder Holm-Pedersen
Journalist
T: 8715 1709
E: peho@adm.au.dk

Lars Kruse
Fotograf
T: 8715 3042
E: lk@adm.au.dk

Lise Balsby
Fotograf
T: 8715 3043
E: lba@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotograf
T: 8715 3043
E: jbra@adm.au.dk

Astrid Friis Reitzel
Grafisk designer
T: 8715 3102
E: afr@adm.au.dk

Hreinn Gudlaugsson
Grafiker
T: 8715 3101
E: hrg@adm.au.dk

Nikolai Lander
Grafisk designer
T: 2093 2682
E: nl@adm.au.dk

Kender du en god forskningsformidler?

Så har du nu muligheden for at indstille vedkommende til Forskningskommunikationsprisen 2013, som uddeles af Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser. Prisen gives til forskere, der gennem god formidling har vakt opmærksomhed om deres forskning i den brede offentlighed. Prisen er på 100.000 kroner og gik i år til professor og hjerneforsker Albert Gjedde fra KU. Fristen for indstillinger er den 23. januar.

Fokus på krisekommunikation

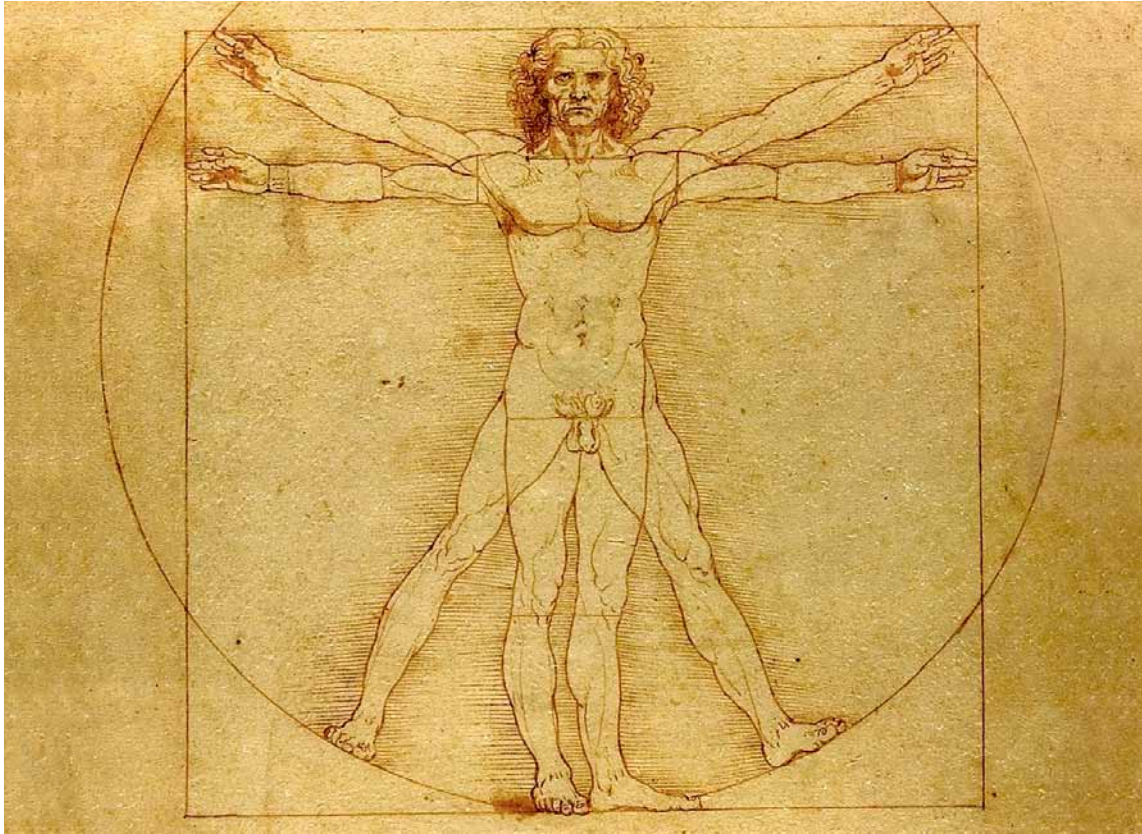
Aarhus Universitet modtog fredag den 26. oktober et brev med en bombetrussel mod Fuglesangs Allé. Politiet afsøgte området uden at finde noget mistænkeligt, og bombealarmen blev afblæst. Efterfølgende har Aarhus Universitet deltaget i en debriefing af forløbet sammen med politiet. En arbejdsgruppe har nu fokus på en beredskabsplan med krisekommunikation, herunder hvordan man kan styrke de interne kommunikationslinjer i krisesituationer.

– Vi gennemgår bl.a. procedurerne for, hvilke personer man skal have fat på i forskellige situationer, siger brandingchef Svend Aage Mogensen, der er med i arbejdsgruppen.

Foto: Lars Kruse

Tegning: Leonardo da Vinci

The Human Turn betegner det forhold, at mennesket og de særligt menneskelige kvaliteter er blevet en afgørende faktor i en lang række sammenhænge, hvor man ikke traditionelt har beskæftiget sig med mennesket. Det sætter en ny agenda for fremtidens humaniora.

Ny agenda for humanioras fremtid

FORSKNING Omverdenen vil have forskning, der kan omsættes og skabe vækst, og naturvidenskaberne æder sig ind på humanioras traditionelle områder. Men humaniora er ikke ved at forsvinde. To forskningsprojekter peger på en ny agenda for fremtidens humaniora.

Af Peder Holm-Pedersen
peho@dpu.dk

Howdan ser humanioras fremtid ud? Hvis den da overhovedet har nogen, for lytter man til nogle af de røster, der har været fremme i den offentlige debat, kan man næsten få det indtryk, at humaniora hører fortiden til. Omverdenen vil have forskning, der kan omsættes og skabe vækst, og samtidig æder naturvidenskaberne sig ind på humanioras traditionelle områder.

Det var dog en noget anden dagsorden, der blev sat for humanioras fremtid, da to nystartede forskningsprogrammer afholdt fælles konference med titlen The Humanities towards a New

Agenda på Copenhagen Business School. De to forskningsprogrammer har samlet forskere på tværs af fag og universiteter og skal i en treårig periode undersøge humanioras status og fremtid. Begge programmer er finansieret af Velux Fonden.

Filosoffen Morten Raffnsø-Møller fra Aarhus Universitet er sammen med Sverre Raffnsø fra CBS leder af forskningsprojektet The Human Turn. Han forklarer projektets tilgang.

– Vores afsæt er ikke, at humaniora er i krise og ved at forsvinde, men derimod, at der i disse år sker en omorganisering i humaniora og dets rolle, som betyder, at humaniora genopstår i nye former. Målet for forskningsprojektet er

netop at undersøge de nye muligheder og udfordringer, udviklingen giver for humaniora. At pege på en ny agenda for fremtidens humaniora.

The Human Turn

Udviklingen i humanioras rolle skal ses i sammenhæng med den udvikling, som er indeholdt i titlen på forskningsprojektet The Human Turn, som betegner det forhold, at mennesket og de særligt menneskelige kvaliteter er blevet en afgørende faktor i en lang række sammenhænge, hvor man ikke traditionelt har beskæftiget sig med mennesket, forklarer Morten Raffnsø-Møller.

Han peger for eksempel på, hvordan man inden for natur-

videnskab traditionelt har holdt mennesket ude af sine teorier og forklaringer. Jo mindre menneske, jo mere objektiv forklaringskraft. Men den går ikke altid længere.

– Tag sådan noget som klimaforandringer. Det kan vi ikke forklare og forholde os til alene med en naturvidenskabelig og teknologisk tilgang, for klimaforandringer handler også om menneskets selvforståelse og adfærd. Vi bliver nødt til at have mennesket som et kulturbærende og handlende individ med i ligningen, siger Morten Raffnsø-Møller.

Det humane har fået fornyet forklaringskraft i videnskaberne, og i samfundet er det blevet en afgørende ressource og kompetence. Inden for det moderne arbejdsliv taler man ligefrem om human resource management, ligesom den menneskelige faktor er nødvendig at medtænke, når det kommer til at implementere fremtidens løsninger, forklarer Morten Raffnsø-Møller.

– På den måde er humaniora og humanistisk forskning allerede påkaldt som en del af løsningen på mange af vores udfordringer. Derfor ser vi også de her bindestregshumaniorafag som sundhedsantropologi og oplevelsesøkonomi, hvor humaniora kobles med og skal vise sit værd i forhold til noget, der egentlig ligger uden for humanioras traditionelle område. Og det, vi i vores projekt så blandt andet skal undersøge, er, hvordan humaniora kan bidrage i de sammenhænge, og de muligheder og udfordringer, dette giver for humaniora og vores forståelse af det humane.

Mapping the Humanities

Det andet forskningsprojekt, der kører parallelt med The Human Turn, hedder Humanomics og er ledet af Aarhus-forskerne Frederik Stjernfelt og David Budtz Pedersen. Projektet skal blandt andet munde ud i en aktual videnskabs-teori for humaniora, fortæller Frederik Stjernfelt.

Det første skridt i det projekt bliver at lave en empirisk funderet kortlægning af den humanistiske forskning i Danmark. For som Frederik Stjernfelt formulerer det, så kan det ikke klares med *armchair philosophy* alene, og derfor er han og kollegerne ved at

udarbejde en stor spørgeskemaundersøgelse, hvor samtlige forskere i Danmark indenfor de humanistiske fag vil få tilsendt et spørgeskema om deres forskning.

– Vi vil forsøge at skabe et øjebliksbillede af den humanistiske forskning i Danmark. Hvad er det for teorier og metoder, folk bruger, hvilke forskningsmål har de, hvordan samarbejder de med andre fag og så videre.

Så vidt Frederik Stjernfelt ved, er det den første undersøgelse af sin art i Danmark, og han og kollegerne regner med, at undersøgelsen kommer til at omfatte op imod 4.000 danske forskere, der til foråret vil få tilsendt spørgeskemaet.

– Jeg håber, mine kolleger vil tage godt imod spørgeskemaet, når det lander i deres mailboks. Jeg ved jo fra mig selv, hvor let man klikker hen over den slags i en travl hverdag. Men det er altså et forsøg på at få indsigt i den megen interessante og relevante humanistiske forskning, der foregår herhjemme.

For defensive

Ligesom Morten Raffnsø-Møller er Frederik Stjernfelt ikke tynget af krisestemning på humanioras vegne. Men han mener, at mange humanistiske forskere har været for defensive i deres tilgang til, hvad humaniora kan.

– Humaniora handler om andet og mere end at studere og holde liv i de gamle klassikere. Humanistisk forskning skaber analyser og begreber, der informerer den offentlige debat og bidrager til vores måde at forstå og diskutere vores fælles samfund på. Men det bliver ofte overset, siger Frederik Stjernfelt og peger for eksempel på en af konferencens keynote speakers, Nico Stehr, og hans forskning.

– I dag taler vi alle om videnssamfundet, som om det var det mest naturlige i verden. Men det er et begreb og en særlig måde at tænke over vores samfund på, som Nico Stehr har udviklet. Han er fader til begrebet. Vi glemmer nemt, at der selvfølgelig ligger omfattende forskning bag, når sådanne nye begreber næsten umærkeligt siver ind i vores fælles forståelse. ■

Genvejen

AU-viden strømmer ud i virksomhederne

SAMARBEJDE Flere forskere på AU samarbejder med små og mellemstore virksomheder om innovationsprojekter. Forskerne stiller deres viden til rådighed og er med til at løse konkrete udfordringer – det skaber vækst og øget konkurrenceevne og giver forskerne nye perspektiver på deres videnfelt.

Af Signe Schou
sis@aec.au.dk

Virksomheden TEGnology havde en god idé, men manglede konkret viden for at udvikle den i praksis. De fik kontakt til en AU-forsker, som kunne bidrage med den rigtige viden, og nu er de ved at skabe en global forretningssucces.

Historien er ikke enestående. Center for Entreprenørskab og Innovation har succes med at facilitere samarbejde mellem forskere og små og mellemstore virksomheder, der står med en konkret udfordring, som kræver forskningsbaseret viden for at kunne løses.

Det foregår via projektet Genvej til Ny Viden, som i løbet af det seneste halvandet år har formidlet kontakt mellem 50 midtjyske virksomheder og en række forskere fra blandt andet AU. Forskerne bliver frikøbt, så de kan afsætte den fornødne tid til at gå ind i samarbejdet med virksomheden, hvor de bidrager med publiceret viden.

Samarbejde giver ny indsigt

Hvis du som leder i f.eks. Forsvaret skal træffe et kritisk valg, skal du have den etiske værktøjskasse i orden. Konsulentvirksomheden Etikos hjælper i det daglige virksomheder med at formulere et etisk værdigrundlag, som kan danne grundlag for store beslutninger. Virksomheden er nu ved at udvikle et profilværktøj, som gør det muligt at kortlægge menneskers etiske adfærdsprofil, og det får de hjælp til af forskere på AU.

Professor i statistik Peter Allerup samarbejder med Etikos om udvikling af profilværktøjet. Han rådgiver om, hvordan man formulerer kategorier ud fra kvalitative data, som kan bruges til at lave kvantitative analyser med.

– Projektet er interessant for mig, fordi det handler om at omsætte en kvalitativ diskurs til noget kvantitativt. I normal forskningssammenhæng er der vandtætte skotter mellem de to metodikker, så det giver mig en ny indsigt. Og så holder det én til ilden, at det er et meget konkret samarbejde, som skal ende med et konkret produkt.

Peter Allerup anbefaler andre forskere at indgå i vidensamarbejder.

– Det giver et praksisaspekt til den kendte viden, man arbejder med til daglig. Især hvis man holder øje med muligheden for at få nye indsigter, som ellers kan være svære at opnå i ens normale forskerpraksis, siger han.

Interdisciplinært krydsfelt

Martin Jensen er seniorforsker på Institut for Fødevarer og samarbejder med virksomheden FET om at udvikle nye metoder indenfor procesteknologi. Han bidrager med specialviden om vandtransport i planter og har i den indledende fase gennemgået litteraturen på området for at analysere fremadrettede muligheder.

Han mener, at forskere skal samarbejde med erhvervslivet, fordi de med specialviden og analytisk tilgang kan hjælpe virksomheder med at skubbe ting i gang og skabe nye produkter, arbejdspladser og vækst i Danmark.

– Personligt har det stor vægt, at den viden, jeg har, kan blive omsat til værdi. Projektet stimulerer til at gå nye veje og opdage nye forskningsområder, hvor jeg ikke tidligere havde fokus, siger han.

Senere i processen bliver flere forskere koblet på projektet, blandt andet fra ingeniør- og nanovidenskab. Det giver muligheder for at udnytte viden på tværs og åbne døre til helt ny viden.

– Når vi arbejder i krydsfeltet mellem forskellige discipliner, opstår der forhåbentlig også nogle synergieffekter, som kan føre til videre samarbejde i fremtiden, siger Martin Jensen.

Opfylder et behov

Virksomheden Code TnD vil gerne udvikle en forretning indenfor rejsebranchen på baggrund af de såkaldte ”free business models”, hvor man tilbyder kunderne en gratis service, som vi for eksempel kender det fra Facebook. Udfordringen er, hvordan man tjener penge på at give noget væk. Det

skal postdoc Franziska Günzel og adjunkt Anna B. Holm fra Centre for Organizational Renewal and Evolution hjælpe virksomheden med at undersøge. De håber at kunne udvikle prototyper på forretningsmodeller. Ligesom Peter Allerup opfordrer de deres kolleger til at indgå vidensamarbejder.

– Det er meget motiverende at være med i samarbejdet, fordi vi oplever, at vi kan være med til at udfylde et konkret behov. Vi får adgang til unikke data og en viden om nye forretningsmodeller i praksis, som vi kan bruge i vores undervisning og forskning. ■

SYNES DU EN GOD FRITID ER VIGTIG? DET GØR VI!

Bliv frivillig i en af Red Barnet Ungdoms klubber og kæmp for børns ret til en sjov fritid med gode oplevelser!

Scan og bliv klogere **her**

Eller læs mere på vores hjemmeside:
www.redbarnetungdom.dk

» RED BARNET UNØDOM «

!

GENVEJ TIL NY VIDEN

Projektperiode: 1.1.2011-31.12.2013

Budget: 47,75 millioner kroner

Bevillingsgivere: EU's Regionalfond, Region Midtjylland og Aarhus Universitet

Status november 2012: 60 ansøgninger til fase 1, 29 til fase 2, heraf 18 aktive projekter i fase 2

!

HVAD OPTAGER FORSKEREN?

Den ensomme forsker i elfenbenstårnet hører fortiden til. I dag skal forskerens viden ud i verden til dem, den berører. Men hvad optager forskeren? *UNIVERS* bringer her en artikel fra magasinet *Asterisk*, der i hvert nummer ser nærmere på en forskers metier.

”Alle mennesker vil noget i livet”

MIN FORSKNING Lektor og klinisk psykolog Charlotte Mathiassen fra Institut for Uddannelse og Pædagogik er optaget af at forstå mennesker i udsatte positioner i samfundet. Senest har hun været en del af et omfattende mobbeprojekt og stået bag en omdiskuteret rapport om kvindefængsler.

Fortalt til Mathilde Weirsøe

mawei@dpu.dk

I de seneste år har jeg været en del af forskerteamet bag projektet eXbus – Exploring Bullying in Schools under ledelse af professor Dorte Marie Søndergaard ved Institut for Uddannelse og Pædagogik. Mit bidrag har været at undersøge, om – og i givet fald hvordan – mobning tilbage i barndommen trækker spor op gennem livet. Sammen med min kollega Eva Silberschmidt Viala har jeg villet finde frem til, hvordan mennesker, der er blevet udsat for mobning i deres barndom, håndterer deres erindrede mobbeerfaringer og lever med dem i deres voksenliv.

Vi har foretaget en lang række interview med voksne mennesker i alle aldre. For nogle ligger mobbeoplevelsen mange år tilbage, og erindringerne om mobning er ikke nødvendigvis en direkte afspejling af det, som rent faktisk hændte i fortiden. Det centrale i vores forskning er imidlertid den måde, hvorpå erfaringerne fra dengang giver mening og får betydning for den enkelte i dag – ikke, hvorvidt erindringer er fuldstændig sand.

Ingen af de mennesker, vi har talt med, er svært traumatiserede eller invaliderede af deres erfaringer. Men nogle af dem giver udtryk for, at de har nogle erindringsspor – traumer, om man vil – der bliver levende i særlige situationer. Eksempelvis fortalte en af interviewpersonerne, at når han i dag kommer ind i en togkupé, kan han pludselig blive grebet af angst, hvilket han så kobler til oplevelser med flere gange at være blevet udsat for mobning i netop en togkupé. Det er et udtryk for, hvordan mobning kan trække spor gennem livet. Andre beskriver angst eller en indædt bitterhed over for dem, der i sin tid mobbede dem. Men når det er sagt, så viser vores forskning også, at personer, der blev mobbet i deres skoletid, sagtens kan have succes både privat og karrieremæssigt, samtidig med at der i visse sammenhænge kan opstå situationer, hvor barndommens oplevelser dukker op igen.

Flere beskriver også, at deres mobbeerfaringer har givet dem et særligt socialt gehør. Andre giver udtryk for, at de i dag ikke kan klare, hvis de oplever, at andre har

det skidt. Så føler de en spontan trang til at gribe ind. På den måde kan nogle altså bruge deres erindrede mobbeerfaringer konstruktivt og gøre en forskel for andre. Men det er vigtigt at slå fast, at uanset hvilken betydning mobningen har i dag, så ville de alle helst have været deres mobbeerfaringer foruden.

Livet i fængslet – og efter

Min interesse for livet i fængslerne går år tilbage. Det er mig magtpåliggende at betragte fanger som mennesker, også selvom de har begået kriminelle handlinger. Det menneskesyn har altid drevet både min praksis og min forskning. Jeg forstår alle mennesker som nogle, der på den ene eller anden måde vil noget i livet.

Jeg har bl.a. arbejdet som klinisk psykolog i Kriminalforsorgen og skrevet ph.d.-afhandling om mandlige langtidsfangers perspektiv på deres tilværelse i fængslet og i

” Min pointe er, at vi ikke må gøre den juridiske dom over den strafbare handling til en fordømmelse af hele personen. Gør vi det, er der intet håb om forandring tilbage.

Charlotte Mathiassen,
lektor og klinisk psykolog

overgangen fra fængselslivet til en tilværelse uden for fængslet. Da jeg blev ansat på Danmarks Pædagogiske Universitet (nu Institut for Uddannelse og Pædagogik), planlagde jeg i samarbejde med Kriminalforsorgen en undersøgelse af forholdene for de kvindelige fanger i danske fængsler, og jeg stod bag rapporten *Perspektiver på kvinders dagligdag i danske fængsler*. Rapporten udkom i 2011 og har været med til at sætte gang i en politisk debat om, hvorvidt Danmark skal oprette kvindefængsler. Vi har ikke noget rent kvindefængsel i Danmark. Kvindelige fanger udgør en numerisk minoritet sam-

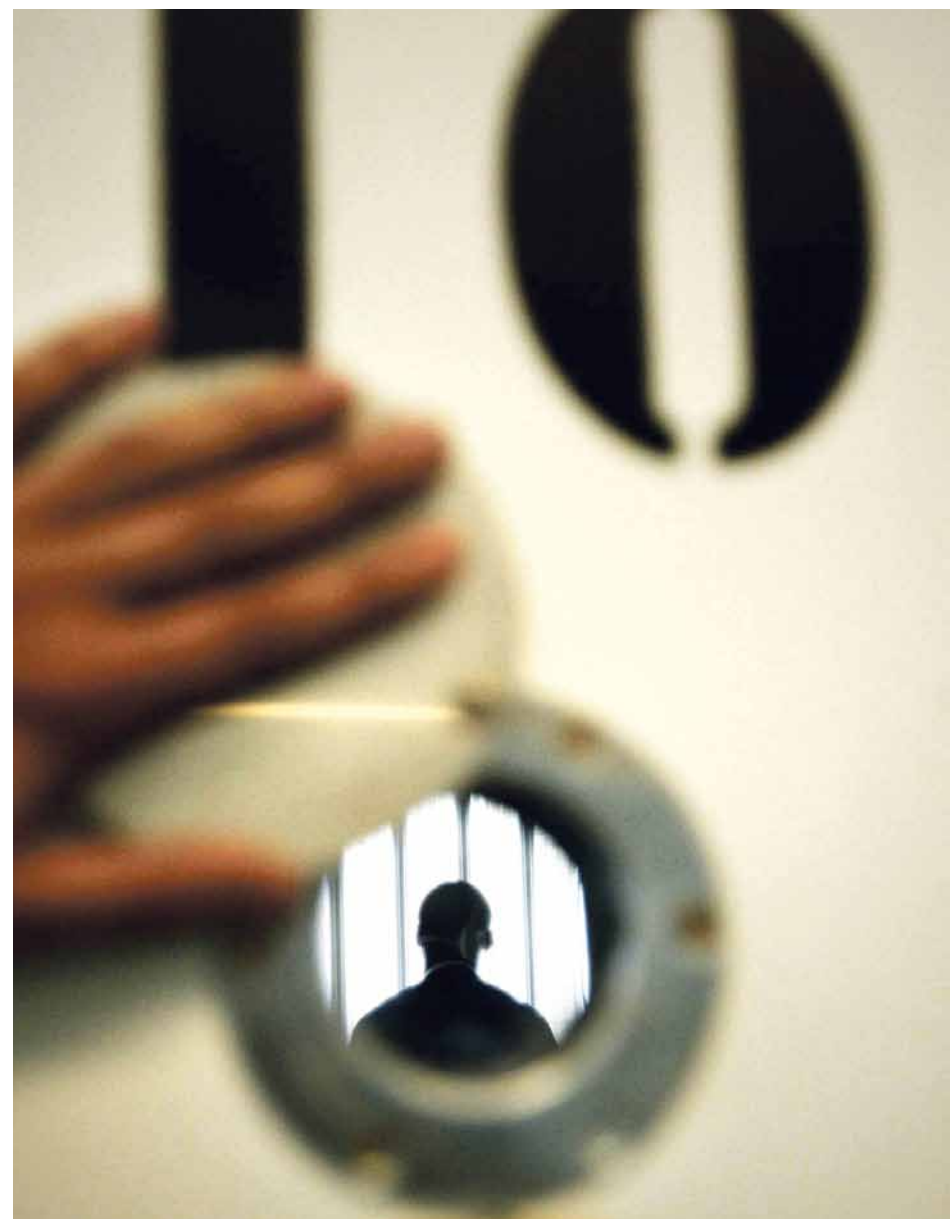

Foto: Colourbox

– Det har altid været en rød tråd gennem min forskning ikke at løsrive forståelsen af fangerne fra en indsigt i deres liv og omgivelser.

menlignet med mandlige fanger – cirka 4-5 procent af den samlede fangebefolkning.

Undersøgelsen fokuserede bl.a. på kønsblandet afsoning, sådan som vi har det i Danmark. I løbet af projektet interviewede jeg indsatte kvinder i fire danske fængsler. Hovedparten af dem ville gerne deltage og dele deres tanker og overvejelser med mig, hvilket gav mig adgang til deres ofte gribende livshistorier. Nogle har haft en nogenlunde tilværelse, men mange har en meget ”tung bagage” med, for eksempel stofmisbrug, vold og voldtægt.

Overordnet er min pointe med undersøgelsen at sætte køn på dagsordenen og sætte spørgsmålstegn ved, om det fungerer godt nok med den kønsblanding, vi har i fængslerne i dag. I forlængelse af min rapport nedsatte Direktoratet for Kriminalforsorgen en arbejdsgruppe, som skulle se nærmere på forholdene for kvinder i danske fængsler. Resultatet blev en anbefaling om at oprette fængsel og arrestafdelinger udelukkende for kvinder. Kvindefængsel blev det dog ikke til i forbindelse med indgåelse af flerårsaftalen med Kriminalforsorgen (finanslovsforhandlingerne). Men der arbejdes på at finde løsninger, hvor kvinder kan afsone adskilt fra mændene og stadig tilbydes relevante resocialiserende aktiviteter.

Forskning i øjenhøjde

Jeg har med interesse fulgt debatten, som den tidligere formand for Børnerådet Lisbeth Zornig Andersen har sat i gang med bogen og filmen om sit liv. Hun er støtteperson for moren fra Brønderslev-sagen og besøger hende i fængslet, og da jeg læste om det, kom jeg til at tænke på beretninger, jeg hørte fra nogle af de mandlige fanger, jeg i sin tid mødte som psykolog i Anstalten ved

Herstedvester. Det var til tider ret barske beretninger om voldsomme handlinger og overgreb, og det var noget af en mundfuld overhovedet at rumme det. Men ofte fik jeg skabt en god kontakt til dem, og det kunne være meget vanskeligt at begribe, at det menneske, jeg sad overfor, havde gjort noget så voldsomt, som han vitterlig havde.

Min pointe er, at vi ikke må gøre den juridiske dom over den strafbare handling til en fordømmelse af hele personen. Gør vi det, er der intet håb om forandring tilbage. Det har altid været en rød tråd gennem min forskning ikke at løsrive forståelsen af fangerne fra en indsigt i deres liv og omgivelser.

Som klinisk psykolog og forsker har jeg ofte været optaget af at forstå mennesker i udsatte positioner i samfundet. Jeg har lært, at det ikke nytter noget at tage udgangspunkt i mit eget middelklasse-værdisæt om det ”rigtige” liv. Det handler om at møde folk i øjenhøjde – også når det, vi ser, er grimt og vækker stærke følelser og foragt. Hvis vi vil have kontakt med mennesker, der lever i det, som Lisbeth Zornig Andersen har beskrevet som det ”normløse Underdanmark”, så skal vi møde dem med forståelse for, at det liv, de lever, langt hen ad vejen er det bedste, de har kunnet præstere. Det er vi nødt til for overhovedet at få adgang til deres tilværelser og for at opbygge den tillid, der er nødvendig, hvis vi skal hjælpe dem til at ændre noget i deres liv. Det har Zornig også fat i, og jeg synes, hendes idéer om, hvordan man kan få adgang til at hjælpe udsatte familier, er både tankevækkende og inspirerende. ■

Demokratiet bor i DR2 torsdag kl. 20, har Clement Kjærsgaard en gang sagt om sit ugentlige debatprogram. For demokratiforskeren Henrik Kaare Nielsen er det derimod et eksempel på den æstetisering af debatten, som mere og mere præger det politiske liv. Han mener, det er en iscenesat polarisering, der aldrig folder argumenterne ud, men blot tjener til at befæste de eksisterende skillelinjer i debatten.

Demokratiet under luppen

DEBATKULTUR Den offentlige og kritiske debat skal have nyt liv, mener to forskere i et nyt pilotcenter, der skal tage temperaturen på demokratiet.

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

Den nødvendige politik.

Den vending er i stigende omfang blevet det endelige og definitive argument for politikernes beslutninger. Men at påkalde sig nødvendigheden lægger også låg på den offentlige debat og er i sidste ende en trussel mod den demokratiske offentlighed, som de samme politikere hylder i deres skåltaler.

Netop denne offentlighed er i de kommende år under luppen i et af de 15 pilotcentre, som har fået støtte fra Aarhus Universitet og Aarhus Universitets Forskningsfond.

Her vil syv forskere analysere de udfordringer, som den demokratiske offentlighed står overfor, men de vil også udvikle ideer til, hvordan den offentlige debat kan få fornyet styrke, når de politiske beslutninger skal træffes.

– Borgernes muligheder for at kunne udstikke retningen for samfundets udvikling er blevet mindre, fordi flere og flere politikområder baserer sig på teknokratiske modeller. Konsekvensen af den teknokratisering er, at der kun gives en bestemt løsning på et politisk problem, siger professor Henrik Kaare Nielsen, der står i spidsen for pilotcentret ”Demokratisk offentlighed”.

Viden skaber ikke-viden

Professionelle politikere, kommercielle medier, politisk spin og forskellige befolkningsgrupper ulige

muligheder for at deltage i den offentlige debat er nogle af de mange udfordringer for den demokratiske offentlighed, som de syv forskere i de kommende år skal analysere omfanget og betydningen af. Endnu en udfordring er en form for handlingslammelse i forhold til store problemer som for eksempel klimaforandringerne, selv om vi kender konsekvenserne af dem. Det tema tager seniorforsker Mads P. Sørensen fra Dansk Center for Forskningsanalyse op i sit projekt om videnskab, offentlighed og ikke-viden.

– Vi skaber mere og mere viden om de problemer, vi står overfor, men samtidig skaber vi også mere ikke-viden. Når vi skal træffe beslutninger om fælles anliggender, vil der også altid være nogen, som berettiget eller ikke berettiget mener, at vi ikke ved nok, og at der er brug for flere undersøgelser. Det ser vi for eksempel aktuelt i debatten om, hvor atomaffaldet fra Risø skal placeres. Men omvendt står vi også overfor problemer, som kræver handling, selvom vi altså ikke har 100 procent sikker viden om alle aspekter ved sagen. Det gælder for eksempel i forhold til klimaforandringerne. Dette dilemma mellem kravet om handling og behovet for mere viden er også en udfordring for den demokratiske offentlighed, siger han.

Den kritiske debat skal tilbage

Forskernes ambition er ikke kun

at analysere og kortlægge de tendenser, der klemmer den demokratiske offentlighed. Målet er også at pege på muligheder for at give nyt liv til den offentlige og kritiske debat. Men hvorfor er det nødvendigt, når det store flertal ser ud til grundlæggende at bakke op om samfundet, som det er?

– Ja, hvorfor så brokke sig? spørger Henrik Kaare Nielsen og giver selv svaret:

– Hvis samfundet skal kunne forny sig på kvalificeret vis, må vi være i stand til at forestille os og diskutere mulige alternativer til status quo. Den konsensus, som den politiske mainstream opererer efter ikke bare i Danmark men faktisk i hele OECD-området, har udviklet sig relativt uanfægtet i det politisk-administrative system. Men det bliver stadig mere tydeligt, at den skaber problemer, som den ikke er i stand til at løse, for i dens kølvand hober katastrofer som klimakrise, finanskrise, arbejdsløshed og fattigdom sig op. Så antagelsen om, at der kun er én bestemt måde at gøre tingene på, har vist sig at være kontraproduktiv. Og det er vel et godt argument for at revitalisere princippet om offentlighed og den kritiske offentlige debat, siger Henrik Kaare Nielsen.

Mads P. Sørensen efterlyser også en anden diskussion.

– Offentligheden fungerer måske meget godt i forhold til teknokratiets dagsorden. Alle mulige synspunkter får tilsyneladende lov at komme til orde, men hvad

nu hvis vi diskuterer det forkerte? Mange debatter som eksempelvis den om arbejdsudbuddet i 2020 bygger på forudsætninger, som ikke bliver diskuteret, og stort set alle politiske partier såvel som massemedierne retter bare ind uden at forholde sig kritisk til forudsætningerne.

Politik er blevet æstetik

Netop medierne har været med til at accelerere en tendens til æstetisering, som præger det politiske liv. Det fænomen skal Henrik Kaare Nielsen se nærmere på.

– Der er tendens til, at man ikke taler til borgeren som fornuftsvæsen, men som et individ der hungerr efter sanselige eller følelsesmæssige oplevelser. Det bliver et spørgsmål om, hvordan offentligheden oplever en politiker. ”Se, jeg smiler”, ”jeg er velklædt” eller ”jeg er handlekraftig”. At kandidater skal sælge sig selv på personlige kvaliteter snarere end som repræsentanter for politisk indhold er en udvikling, som for alvor tog fart i slutningen af 1980’erne. Spørgsmålet er så, hvordan det forandrer vilkårene for opinionsdannelsen og påvirker borgernes politiske dømmekraft, forklarer Henrik Kaare Nielsen om sit projekt.

Større inddragelse af borgerne

Pilotcentrets projekt er inspireret af den internationale forskning i det deliberative eller rådslagende demokrati, hvor politiske beslutninger træffes efter grundige drøf-

telser blandt borgere og politiske beslutningstagere. Et af delprojekterne skal da også se på mulighederne for at inddrage borgerne i en offentlig deliberation.

Henrik Kaare Nielsen tror, det kunne være en måde at ændre på en teknokratisk dagsorden, der ikke har nogen god føling med, hvad der foregår i folks hverdag.

– Man kunne reaktivere almindelige menneskers deltagelse i debatten ved inden for et bestemt tema eller emne at sætte en gruppe af borgere sammen med politikere og eksperter med forskellige vurderinger, der kan give borgerne et informeret grundlag i udvekslingen af synspunkter. Meningen er ikke at inddrage hele befolkningen, men at skabe nogle repræsentative fyrtårne rundt omkring, som kan fremlægge ræsonnementer, der er i øjenhøjde med borgerne, forklarer Henrik Kaare om ideen, der så småt spirer i Aarhus Kommune, hvor der er forslag om at etablere lokale fora med borgere og politikere.

Også forskerne håber at kunne etablere nogle borgerfora, når Aarhus i 2017 skal være Kulturby. Her vil de med inspiration fra blandt andet den amerikanske demokratiforsker James Fishkin afprøve en deliberationsmodel og gennemføre et demokratieksperiment, der skal handle om at skabe medejerskab til og kvalificere politisk-kulturelle beslutninger i forbindelse med Kulturby 2017. ■

Følg juleforskningen på au.dk

Julen er ikke bare hjerternes, men også forskningens fest. På au.dk vil du hver dag hele december måned kunne læse en ny historie, hvor forskere på Aarhus Universitet forklarer eller uddyber et område af julen. Som en lille optakt bringer vi en af de forskellige kalenderhistorier, der gemmer sig bag de 24 web-låger – nogle historier giver stof til eftertanke, nogle er overraskende, og andre igen vil nok få læseren til at trække lidt på smilebåndet. Men alle kan de findes i løbet af december på au.dk.

Fra julekalenderen:

Muhammed holder også jul i børnehaven

TRADITIONER Både julen og andre højtider fejres i daginstitutioner i ghettolignende boligområder, viser ny undersøgelse.

Kirsten Elisa Petersen

Adjunkt, ph.d.,
Institut for Uddannelse og Pædagogik

I en daginstitution, beliggende i et ghettolignende boligområde, er det juletid, der er pyntet op med julepynt, og den traditionelle julemusik strømmer ud fra stuerne i både vuggestuen og børnehaven. Alle børn og voksne er i gang med leg og hygge, og scenen ligner til forveksling en hvilken som

helst daginstitution i Danmark ved juletid – lige bortset fra, at i denne daginstitution har 85 procent af børnene en anden etnisk baggrund end dansk, hertil rummer den 20 forskellige nationaliteter, og mange af dem fejrer slet ikke julen derhjemme.

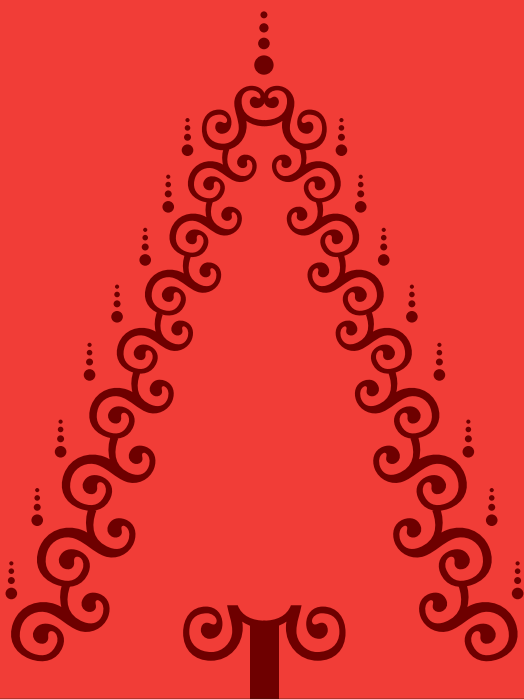
Men julen fejres alligevel, fortæller pædagogerne i institutionen, ligesom en lang række andre traditioner og mærkedage har fundet vej til daginstitutionen gennem de senere år. En årlig kvindefest er blevet en

tradition for børn og mødre og pædagoger, hvor der danses til musik fra mange forskellige verdensdele, og der spises mad fra forskellige lande. Hertil fejres endvidere også Eid, den muslimske fest, der markerer afslutningen på ramadanen. Her kommer mødre, fædre og børn i daginstitutionen samt alle de søskende, der har lyst, og danser, spiser og leger hele aftenen sammen med pædagogerne.

Dette forhold, at flere forskellige begivenheder, herunder kulturelle og religiøse mærkedage, har fundet vej til de danske daginstitutioner, er imidlertid ikke et forhold, der gælder for alle landets daginstitutioner.

I en helt ny undersøgelse af daginstitutionens arbejde i ghettolignende boligområder er der meget, der tyder på, at det pædagogiske personale i denne type daginstitution har særlige kompetencer og udfører en lang række ekstraordinære og meget specifikke arbejdsopgaver, som ligger væsentligt uden for de traditionelle almenpædagogiske opgaver knyttet til vores almindelige forståelse af daginstitutionen. Det handler både om

særlige indsatser knyttet til udsatte børn og familier og indsatser knyttet til lokalmiljøet, men absolut også pædagogiske opgaver, der støtter inklusionen af børn med andre nationaliteter og religiøse baggrunde. Inklusion handler således i denne sammenhæng ikke primært om at rumme børn med særlige behov i daginstitutionen, men i høj grad også om at inkludere forskellige nationaliteters religiøse og kulturelle mærkedage og begivenheder som en grundlæggende anerkendelse af alle børns og forældres forskellige leveforhold og hverdagslivet i daginstitutionen. ■

JULEARRANGEMENT 2012

Sæt allerede nu kryds i kalenderen til årets julearrangement for medarbejdere på Aarhus Universitet.

Arrangementet afholdes denne gang i Stakladen og finder sted **onsdag den 19. december kl. 15-17.**

Læs mere om arrangementet på medarbejdere.au.dk/julearrangement

Her vil rektor Lauritz B. Holm-Nielsen se tilbage på det forgangne år og frem mod 2013. Der vil desuden være rig mulighed for at ønske hinanden glædelig jul over æbleskiver og et glas gløgg.

Alle medarbejdere er velkomne.

Tid til serviceeftersyn

Hvis AU var en bil, har den nye model nu kørt i halvandet år, og ledelsen var derfor samlet til seminar på Sandbjerg for at kigge i motorrummet og se, hvordan det går.

Af redaktionen
univers@au.dk

Institutedere, vicedirektører, administrationschefer, chefrådgivere, prodekaner og universitetsledelsen havde sat hinanden stævne til et 24-timers ledelsesseminar på Sandbjerg den 28.-29. november. Og det blev et meget vellykket døgn, med gode og frugtbare diskussioner om ledelse på tværs af faggrænser og organisationen. Seminaret var arrangeret af de fire institutledere, Erik Steen Kristensen, Thomas G. Jensen, Thomas Pallesen og Niels Lehmann. Sidstnævnte brugte i sit oplæg til diskussion metaforen om en bil, der var til sit årlige eftersyn. For ham var det meget vigtigt, at man netop tog udgangspunkt i motorrummet på AU, som han betegnede institutterne. Og hvad ville mekanikeren så anføre på sin liste:

Bilen kører nu på alle cylindre og meget bedre end sidste år – men der er en række

mislyde, man skal være opmærksom på at få rettet, inden de bliver til problemer. De fleste udspringer af institutternes størrelse og store kompleksitet med deraf følgende ledelsesudfordringer og kommunikationsbehov. Af de konkrete problemstillinger, som institutlederne tog op, kan nævnes:

- Institutternes autonomi og delegering af ansvar og ledelse fra universitetsledelse og dekanater til institutledere
- Institutternes samspil med aktiviteterne i de tværgående bånd (forskning, uddannelse, talent og videndeling)
- Behovet for fælles økonomimodel med stor transparens og gennemskuelse
- Mere fokus på de regionale udfordringer
- Institutternes samarbejde med de administrative enheder.

Diskussionerne afslørede, at udfordringerne for de 26 institutter var meget forskellige. Den generelle opfattelse var dog, at man nu mærker et løft i samarbejdet

på tværs af faglighederne, og at samspillet med de administrative enheder er blevet langt bedre.

Samfundet har stillet opgaven

Rektor Lauritz B. Holm-Nielsen lagde i de afsluttende bemærkninger vægt på, at tiden er inde til at uddelegere mere ledelse til institutlederne, men at der ligger en fællesopgave at sikre, at det større ledelsesrum også bliver udfyldt.

– Vi skal være bedre til at skabe rum og tid omkring vores beslutninger og skabe ro om det at drive et universitet, sagde han og slog fast, at mekanikeren nok også ville anføre, at motoren kører med for mange omdrejninger, og at vi skal skifte til et højere gear.

– Vi skal holde hastigheden, men gerne med færre omdrejninger, sagde han.

Rektor slog også fast, at AU har fået en klar opgave fra samfundet med at være et

stort og stærkt universitet, der kan måle sig med Europas bedste. Alle kender målet. Den store udfordring er at skabe en fælles forståelse af, hvor langt universitetet er nået, så man kan sætte retning og hastighed for de kommende år.

– Vi skal arbejde med vores analyser, finde vores position og fastlægge den rette kurs. Dernæst ligger der en stor ledelsesopgave med at justere kursen, når universitetet påvirkes udefra. For eksempel i form af ændrede budgetforudsætninger, ny lovgivning om akkreditering osv. Vi er nået meget langt på kort tid, fordi rigtig mange har ydet en kæmpe indsats, men også takket være seminarer som dette, hvor den samlede ledelse i en positiv ånd har diskuteret de aktuelle udfordringer, sagde rektor.

Diskussionerne ledte blandt andet frem til en række anbefalinger, som nu vil blive samlet og bragt videre. ■

ERIK ØSTERGAARD, INSTITUTLEDER VED INSTITUT FOR MOLEKYLÆRBIOLOGI OG GENETIK:

– Det er en god idé, at vi nu lige stopper op og ser på, hvordan det går, og om vi gør tingene på den rigtige måde. Samtidig er det vigtigt, at det er institutterne, der er fokus på, for det er institutterne, der er krumtappen i universitetet. Det er her, undervisningen, forskningen og myndighedsbetjeningen foregår. Derfor er det også vigtigt, at der er en generel forståelse af, at det er institutterne, der skal have støtte, og her oplever vi nogle udfordringer omkring den administrative support.

– Mange steder er administrationen blevet bedre og mere professionaliseret. Det gælder for eksempel på HR-området, hvor det ikke længere kun er helt elementære ting som ansættelse og fratrædelse, man kan få hjælp til. Men der er mange ting, vi skal vænne os til, fordi de administrative medarbejdere er rykket væk fra institutterne og sidder et andet sted. For eksempel sad økonomimedarbejderne lige inde ved siden af før, og man havde et ansigt på vedkommende. Samtidig oplever jeg, at de administrative enheder har haft et naturligt behov for at kigge meget indad her i starten og få bygget sig selv op, men at de nu er begyndt at åbne mere op, så der bliver mere dialog, så der nu også kan komme et fokus på, hvilke ydelser institutterne har brug for.

– Front offices skal være helt tæt på institutterne, for afstand betyder rigtig meget. Derfor tror jeg, at idéen med partnermodellen indenfor de forskellige vicedirektør-områder, hvor partneren vil være i miljøet en del af tiden, er helt rigtig.

INSTITUT FOR MOLEKYLÆRBIOLOGI OG GENETIK SCIENCE AND TECHNOLOGY

Fusion af: Molekylærbiologisk Institut (undtagen de faglige grupperinger inden for Lipid Biokemi og Engineering) og Institut for Genetik og Bioteknologi (de faglige grupperinger Molekylær Genetik og Bioteknologi, Molekylær Genetik og Systembiologi, Kvantitativ Genetik samt Statistik)

Antal videnskabelige medarbejdere: 193

Antal teknisk-administrative medarbejdere: 87

Antal ph.d.-studerende: 111

Antal studerende: 533

NIELS LEHMANN, INSTITUTLEDER VED ÆSTETIK OG KOMMUNIKATION:

– En af de helt store udfordringer er, at institutterne er blevet så store i dag, at man som institutleder risikerer at komme for langt væk fra de faglige nærmiljøer i hverdagen. Jeg har nogle gange kaldt de nye institutter for "fakututter" og lederen for "institutlekan", for i virkeligheden har mange af de nye institutter jo en størrelse som nogle af de tidligere fakulteter, så institutlederens rolle har derfor også forandret sig. Jeg mener, vi har en opgave nu, der går ud på at sikre, at medarbejderne ikke på den baggrund oplever mangel på synlig ledelse i dagligdagen. Vores opgave er derfor nu at få det næste niveau på plads, så vi undgår et ledelsesunderskud. Det vil både hjælpe medarbejderne, men også institutlederen i forhold til at have fingeren på pulsen.

– En af de andre udfordringer, jeg har peget på, er den store kompleksitet, der præger organisationen i dag. For det første på de indre linjer, hvor det nye institut er blevet til på baggrund af en fusion af en række tidligere institutter og en meget bred vifte af fagligheder, som nu skal blive til en enhed. For det andet er der også en kompleksitet på de ydre linjer, hvor man nu som institutleder for eksempel skal forholde sig til en ny administration med front- og back office og forsøge at orientere sig i forhold til de tværgående bånd. Som jeg ser det, er vi nu der, hvor den formelle del er på plads i forhold til den nye organisering. Nu er opgaven så at få det hele til at spille.

INSTITUT FOR ÆSTETIK OG KOMMUNIKATION ARTS

Fusion af: Institut for Informations- og Medievidenskab, Nordisk Institut, DPU (Børnelitteraturstudier, IT-didaktisk design), Institut for Sprog, Litteratur og Kultur, Institut for Æstetiske Fag samt Institut for Antropologi, Arkæologi og Lingvistik (Lingvistik)

Antal videnskabelige medarbejdere: 183 årsværk (inkl. Børnelitteratur – og inkl. stillingstyper som videnskabelige assistenter, postdocer etc.)

Antal teknisk-administrative medarbejdere: 41 årsværk

DVIP: 32 årsværk (eksterne lektorer, undervisningsassistenter, studenterundervisere)

DTAP: 12 årsværk

Antal ph.d.-studerende: 56

Antal studerende: 4.714

Illustration: Louise Thane-Jensen

THOMAS PALLESEN, INSTITUTLEDER VED INSTITUT FOR STATSKUNDSKAB:

– Mit ønske er, at vi kommer til en situation, hvor vi virkeliggør den vision, der var i reorganiseringen: institutterne som den bærende enhed.

– Det er min oplevelse, at ikke alle institutledere har samme frihed og autonomi til at lede deres institut. Det er en hæmsko, når vi skal skabe mere forsknings- og uddannelsessamarbejde på tværs, sådan som det var intentionen med reorganiseringen.

– Autonomi og frihed er grundlaget for, at vi som institutledere kan træffe de beslutninger, som er strategisk vigtige for os, og være selvkørende – ikke mindst, hvis vi skal skabe fælles tiltag. Det forsinker initiativer – et eksempel kunne være en fælles ansættelse – hvis den ene institutleder først skal have sin dekanat ind over beslutningen, mens den anden har beføjelsen til selvstændigt at gøre det. Og måske ender det med, at det er alt for sent at få den person ansat, man havde i kikkerten, fordi vi ikke har kunnet handle hurtigt.

– Vi skal derfor have samme vilkår, samme frihed. Og frihed og autonomi har vi kun, hvis vi hver især har et klart og tydeligt økonomisk råderum. Det giver den økonomimodel, vi har på BSS. Og den giver også transparens, så vi alle kender de givne rammer.

– Der kan være tilfælde, hvor der vil være brug for at få dekanatet ind over, men som udgangspunkt mener jeg, at beslutningerne bør træffes så lavt nede i organisationen som overhovedet muligt. Det mener jeg, vi har setuppet til nu. Frihed og autonomi skal nu følge med i det led i hele organisationen.

– Alt i alt, institutlederne skal have frihed, ansvar og beføjelser til at være de reelle ledere af institutterne.

INSTITUT FOR STATSKUNDSKAB SCHOOL OF BUSINESS AND SOCIAL SCIENCES

Instituttet har det overordnede ansvar for bachelor- og kandidatuddannelsen i statskundskab (cand.scient.pol.), kandidatuddannelsen i samfundsfag (cand.soc.) og sidefagsuddannelsen i samfundsfag. Instituttet medvirker desuden i Fleksibel Master i Offentlig Ledelse (FMOL). Har desuden tilknyttet Dansk Center for Forskningsanalyse.

Antal videnskabelige medarbejdere: 69

Antal teknisk-administrative medarbejdere: 14

Antal ph.d.-studerende: 27

Antal studerende: 1.328

SØREN KJÆRGAARD, INSTITUTLEDER VED INSTITUT FOR FOLKESUNDHED

– Jeg synes, det er helt rigtigt, at vi i den nye organisation har de tværgående bånd, hvor der udtænkes og udpeges strategiske satsninger for vores kerneaktiviteter forskning, talentudvikling, videnudveksling og uddannelse. Og jeg har også det indtryk, at båndene er godt i gang og fungerer. Men på institutterne ved vi bare ikke, hvad der foregår i dem. Vi bør blive involveret i dem, for vi kan kvalificere de beslutninger, der træffes. – Vi har blandt andet på ledelsesseminaret haft en diskussion om, hvordan vi som institutter skal spille ind i forhold til de tværgående bånd. Jeg og de andre institutledere er enige om, at det er en helt rigtig idé, fordi vi bør have strategier, der går på tværs af vores kerneaktiviteter. Men udfordringen lige nu er, at vi ikke er med i det arbejde. Og vi repræsenterer maskinrummet på universitetet, så det vil være helt forkert, at vi ikke bidrager.

– Der skal være tættere kontakt, en tæt dialog mellem os institutledere og båndene, og det er et fælles ansvar at skabe den. Vi har på institutterne haft meget at se til på vores eget område siden reorganiseringen, men vi er i en konsolideringsfase nu og kan nu tage vores del af ansvaret for, at vi bidrager til diskussionerne i båndene.

INSTITUT FOR FOLKESUNDHED HEALTH

Instituttet er dannet ved fusion af de tidligere institutter Almen Medicin, Biostatistik, Epidemiologi og Socialmedicin, Miljø- og Arbejdsmedicin og sygeplejevidenskab samt de selvstændige uddannelser Master of Public Health og Den Sundhedsfaglige Kandidatuddannelse, cand.scient.san.

Antal videnskabelige medarbejdere: 98 årsværk

Antal teknisk-administrative medarbejdere: 64 årsværk

Antal ph.d.-studerende: ca. 58

Studerende: 741

Studenterrådet vinder igen

BESTYRELSESVALG Resultatet af årets universitetsvalg er netop gjort op. Studenterrådet sætter sig på de to studenterposter i universitetsbestyrelsen efter et valg, hvor stemmeprocenten var endnu lavere end sidste år.

Af Marie Groth Andersen

mga@adm.au.dk

Det blev to repræsentanter fra Studenterrådet, der det kommende år skal tale de studerendes sag i universitetsbestyrelsen. Benjamin Bilde Boelsmand fortsætter endnu et år, mens Heidi Klokke er ny i bestyrelsen og afløser Karen Marie Kjeldsen. Sejren kom ikke helt bag på de to

vindere, der dog begge var meget glade for deres plads ved bestyrelsesbordet.

– Jeg er meget glad og taknemmelig og vil gerne takke alle de studerende, der har stemt på os, og ikke mindst alle de aktivister, der har arbejdet hårdt for, at vi skulle blive stemt ind, lød det fra en glad Heidi Klokke umiddelbart efter offentliggørelsen af resultatet.

Ansættelse af ny rektor

Som deres vigtigste opgave peger begge på ansættelsen af en ny rektor som afløser for Lauritz B. Holm-Nielsen, hvis rektorperiode udløber i august næste år. Benjamin Bilde Boelsmand er de studerendes repræsentant i ansættelsesudvalget.

– Den nye rektor kommer til at

definere AU fremover, og jeg står fuldstændig inde for det stillingsopslag, der er sendt ud. Som repræsentant for de studerende har jeg fokus på, at AU får en rektor, der vil sikre kvaliteten af uddannelserne, siger han.

Heidi Klokke er enig og tilføjer:

– Han skal konsolidere den faglige udviklingsproces og få styr på de ting, der endnu ikke fungerer, og være en samlende rektor.

Derudover peger hun på, at bestyrelsen også får en vigtig rolle, når Aarhus Universitets strategi for 2013-2020 skal vedtages den 27. februar.

Lav stemmeprocent

Igen i år var universitetsvalget præget af en lav stemmeprocent på 13,8 procent. Til sammenligning var sidste års stemmeprocent oppe på 18,9 procent, det var et af de bedre år. Den lave valgdeltagelse bekymrer dog ikke umiddelbart de to studenterrepræsentanter.

– Stemmeprocenten er tilbage, hvor den har ligget traditionelt, fordi der i år ikke har været nogen særlig konkurrence fra de andre lister, men det er da ikke optimalt, det ville være godt, hvis flere stemte, sagde Benjamin Bilde Boelsmand. ■

SE HELE OPGØRELSEN AF VALGET PÅ AU.DK/VALG

Foto: Lise Babsky

Fire kandidater konkurrerede om de studerendes gunst. Fra venstre Peter Hedegaard-Degn fra Konservative Studenter, Heidi Klokke fra Studenterrådet, aftenens moderator, Andreas Tharben Hansen fra Grønt AU og Peter Sinnbeck fra Frit Forum.

– Jeg vil gerne anfægte, at et masseuniversitet er et møguniversitet, som Konservative Studenter påstår. Når vi i Frit Forum tænker på et masseuniversitet, tænker vi på muligheder for mange, lød det fra Peter Sinnbeck, der derefter bragte studenterdemokratiet på dagsordenen og kritiserede valgreglerne.

– Reglerne er uigennemsigtige, og mange ved ikke, hvad de stemmer til. Det er også derfor, stemmeprocenten er så lav, lød det fra Frit Forums kandidat.

Det fik Heidi Klokke på banen. Hun pointerede, at hun som Studenterrådets spidskandidat har gjort meget ud af netop at komme ud blandt de studerende og fortælle om både valget og sine mærkesager.

– I Studenterrådet har vi mange frivillige kræfter, hvor flere fagrådsaktive også stiller op til valget. Vi er organiseret med en masse fagråd under os som Psykrådet og Medicinerrådet. Det ser jeg som et tegn på en enorm vilje til at være aktiv i studenterpolitisk henseende. Studenterpolitik sker hele året, men kun Studenterrådet repræsenterer de studerende i dagligdagen, sagde hun.

Mandaternes legitimitet

Peter Hedegaard-Degn greb fat i problematikken med den lave stemmeprocent, der har gjort sig gældende ved tidligere valg. Sidste år stemte 18,9 procent af de studerende ved universitetsvalget.

– Det giver et valg, der giver mandatene lav legitimitet. Det er problematisk at stemme en kandidat i bestyrelsen med kun en femtedel af de studerende i ryggen.

– Den lave stemmeprocent er vores egen skyld. For det første snakker vi om det samme, og vores politik er den samme. For det andet er valgsystemet fuldstændigt uigennemskueligt, og vi må selv have modet til at motivere de studerende mere, mente Andreas Tharben Hansen.

”Vi bliver taget alvorligt”

Efter debatten fangede *UNIvers* Benjamin Bilde Boelsmand, der netop er blevet genvalgt til universitetsbestyrelsen, som han blev stemt ind i sidste år. Han har dog ikke oplevet, at hans mandat er blevet anfægtet i bestyrelsen til trods for den lave stemmeprocent.

– Jeg tror, rektor har joket med det en enkelt gang, men det er min oplevelse, at bestyrelsen anerkender, at vi er valgt på et demokratisk grundlag. Vi bliver taget alvorligt, men det er klart, at hvis 50 procent stemte, ville vi være endnu sværere at sidde overhørig.

Dog synes han, at universitetet kunne gøre mere for at gøre opmærksom på valget.

– Universitetet og bestyrelsen har et ansvar for at inddrage de studerende. Det er ikke nok med et par artikler i *UNIvers*, man bruger flittigt gavlen ved Aulaen til at reklamere for diverse konferencer, men hvorfor ikke bruge den til at annoncere valget? Samtidig oplever jeg, at mange studerende efterlyser en samlet oversigt over, hvad de forskellige lister står for.

Mange deltagere ved aftenens debat var der for at sympatisere med bestemte kandidater, men der var også studerende, som var mødt op for at blive klogere på de fremmødte kandidaters synspunkter.

– Jeg er endnu ikke helt sikker på, hvem jeg vil stemme på, men debatten har været med til at afklare mig mere. Peter Sinnbeck og Heidi Klokke kendte jeg i forvejen, men det var cool at høre de andre kandidater og deres synspunkter, lød det fra Marco Heibøll, studerende på statskundskab. ■

Spidskandidater slog et slag for studenterdemokratiet

VALGDEBAT Manglende valgdeltagelse og behovet for studenterindflydelse var varme emner, da fire kandidater til universitetsbestyrelsen som optakt til valget satte hinanden stævne ved en paneldebat.

Af Marie Groth Andersen

mga@adm.au.dk

– Hvor mange af jer har stemt? lød det fra Konservative Studenter spidskandidat Peter Hedegaard-Degn, da han indledte den sidste uges valgdebat i anledning af universitetsvalget. Godt 40 studerende var mødt frem, og en del hænder røg i vejret.

– O.k., så kan jeg godt være lidt skarpere i retorikken, lød det fra spidskandidaten, der denne aften

blev udfordret af Studenterrådets ene spidskandidat Heidi Klokke, Andreas Tharben Hansen fra Grønt AU og Peter Sinnbeck fra Frit Forum.

Retorikken nåede dog langt fra de højder, vi kender fra et folketingsvalg, men foregik derimod i en sober tone. På flere punkter var kandidaterne enige, blandt andet om kravet om stærkere studenterindflydelse og styrket faglighed på uddannelserne.

Masseuniversitet

– godt eller skidt?

Størst debat var der om selve måden, universitetsvalget foregår på, og hvorvidt AU skal være et masseuniversitet eller ej.

– Man volder stopper de studerende ind på universiteterne på bekostning af fagligheden. Det nytter ikke at få en uddannelse, hvis den ikke er god nok, sagde Peter Hedegaard-Degn.

"Huskende vand" helbreder ikke syge

FRIT EN FORSKER

Udnyt den store hjernemasse på Aarhus Universitet. Har du en idé til Frit en forsker, så send en mail til redaktionen på univers@au.dk

Af Ruben Engrob Nielsen
renn@adm.au.dk

Spørgsmål:

Huskende vand med specielle egenskaber bliver solgt i dyre domme til både virksomheder og privatpersoner, men har vand en hukommelse?

Svar:

Dr.scient. Søren Rud Keiding, Institut for Ingeniørvidenskab og Institut for Kemi:

– Vand kan ikke huske. Ikke som du kan huske. Når nogen siger, vand har en hukommelse, så er det fordi, de mener, at vand kan huske noget, der er sket langt tidligere, hvilket påvirker vandets egenskaber. Jeg kan godt vende svaret om og sige "Ja, vand har hukommelse", men hukommelsen er kun cirka 2 picosekunder lang – en milliontedel af en milliontedel af et sekund. Hvis du tager et glas vand og beder molekylerne om at vende sig på en bestemt

måde, så går der 2 picosekunder, og så er al erindring om den struktur væk. I praktiske termer kan vand altså ikke huske, men hvis du virkelig vil have det præcist defineret, så kan vi sige, det kan huske cirka 2 picosekunder.

Hvorfor ønsker nogen, at vand kan huske?

– Der findes en trosretning, der hedder homøopati. Homøopater mener, at hvis man tilsætter et molekyle fra et medikament eller et giftstof til vand, så vil vandmolekylerne sætte sig i en bestemt form omkring det molekyle. Det er også rigtigt. Hvis man så fjerner det tilsatte molekyle, så mener homøopaterne, at vandmolekylerne vil have erindring om, hvordan de lå omkring det tilsatte molekyle. Denne erindring skulle give vandet specielle egenskaber på længere sigt, men det passer altså ikke. Eksperimenter viser, at vand kun husker strukturen i 2 picosekunder.

I firserne var der en meget berømt artikel med en fransk forsker

Illustration: Louise Throner-Jensen

(immunologen Jacques Benveniste, red.), der hævdede, at der var indikationer på hukommelse i vand over længere tid. Det blev publiceret i et meget fint tidsskrift og vakte stor opstandelse. Efterfølgende forsøg har dog vist, at effekten ikke kan reproducere, men den moderne homøopatiske

litteratur refererer stadig til den franske artikel som et bevis på vands hukommelse.

Homøopati er pseudovidenskab. Firmaer, der tilbyder huskende vand, er fup og svindel. De pakker deres tro ind i videnskabelige argumenter, og det er problematisk. Jeg har ingen problemer med, at

folk har en religiøs eller spirituel overbevisning, men hvis du laver penge på noget, der er forkert, og siger til syge folk, at de kan blive kureret med en liter vand til 700 kroner, så føler jeg mig forpligtet til at korrigere det. ■

Bliv kandidat med speciale i digitale medier

DIGITALT LIV Aarhus Universitet udbyder fra september næste år en ny linje på kandidatuddannelsen i informationsvidenskab.

Af Marie Groth Andersen
mga@adm.au.dk

Etablerede politikere lige fra Obama til Helle Thorning-Schmidt bruger flittigt de sociale medier for at mobilisere og fastholde vælgere. Facebook og Twitter har gjort det muligt for politiske protestbevægelser i både Europa og Mellemøsten at vokse sig store i rekordfart. På samme måde bliver mobile apps en stadig større del af vores hverdag. Vi kan måle og analysere alt lige fra effektiviteten af vores løbture til at kortlægge vores søvnrytme eller tjekke indholdet af skadelige stoffer i kosmetik med vores mobiler.

De sociale og digitale medier spiller en stadig større rolle i vores liv og samfund. Den udvikling er baggrunden for, at Aarhus Universitet nu udbyder en ny kandidatlinje på informationsvidenskab. Linjen hedder Digitalt Liv og er rettet mod bachelorer fra sam-

fundsvidevidenskab og humaniora.

– Uddannelsen fokuserer på de nye former for liv og socialitet, som sociale medier har medført. Den giver kandidaterne stærke humanistiske kompetencer, idet den gør dem i stand til at undersøge og analysere de fænomener, som gør sig gældende inden for området. Kandidaterne får desuden en teknisk forståelse og kan medvirke til at udvikle apps, services eller hjemmesider. Disse kompetencer kan både bruges i erhvervslivet, i offentlige institutioner og i forskningsverdenen, forklarer Claus Bossen, der er lektor i informations- og medievidenskab og koordinator for den nye uddannelse.

Et felt i rivende udvikling

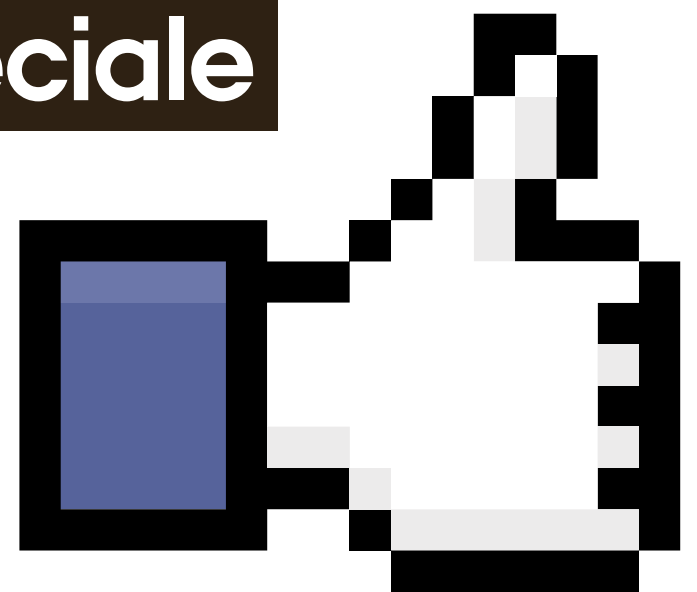
Den nye uddannelse indeholder også et innovationselement, så kandidaterne udvikler evnen til at opdage og handle på mulighederne i den digitale udvikling.

– Vi ønsker at uddanne kandidater, der kombinerer gode analytiske kompetencer med en indsigt i sociale og digitale medier og brugen af disse medier. Det er et felt, som er inde i en markant udvikling, og som vi kommer til at se stadig mere til. Derfor vil vi gerne uddanne kandidater, der kan udvikle mobile og sociale platforme, men også kan deltage aktivt i debatten om sociale og digitale medier ved at have blik for såvel muligheder som farer, fortæller Claus Bossen.

Uddannelsen er bygget op omkring tre overordnede spor: teknisk forståelse, digital sociologi samt innovation og projektledelse.

– Det er kompetencer, som er populære i de uddannelser, vi allerede tilbyder, og som giver kandidater, som vi tror vil være efterspurgte, siger Claus Bossen.

Læs mere om den nye linje Digitalt Liv på kandidat.au.dk ■

DIGITALT LIV

Ny linje på kandidatuddannelse i Informationsvidenskab.

Hvem kan søge: Bachelorer fra humaniora eller statskundskab

Studiested: Aarhus

Studiestart: 1. september

Pluk fra studieguiden: Uddannelsen uddanner kandidater, der kan analysere digitale teknologiers betydning og brug og herudfra aktivt forme dem og strategisk planlægge deres ibrugtagning og udbredelse.

Læs mere på kandidat.au.dk

Studiedagbog: salsa og seriøsitet

Fortalt af Anne Boye

International virksomhedskommunikation
i engelsk og fransk, 5. semester

Mandag

Ugen startede vældig ambitiøst med, at jeg blev hjemme fra bibliotekarens forelæsning om, hvordan man informationssøger i de utallige databaser på internettet. Igenem min tid på BSS har samme forelæsning været skemalagt tre gange, og der er grænser for, hvor mange gange jeg vil undervises i LexisNexis, når jeg kan sove i stedet. Jeg rådede bod på min manglende seriøsitet ved at lave en opgave med min læsemakker hele eftermiddagen. Derefter nåede jeg en tur i Fitness World, før jeg tog hjem. Jeg er et B-menneske helt ind i årenerne og sad derfor med nogle opgaver til kl. 02.00, før jeg lagde hjemmearbejdet væk og gik i seng.

pelig angående et fiktivt brev, jeg havde skrevet til den ivorianske ambassadør i forbindelse med et projekt i et fag, der hedder "Afrikanske Frankofone Markeder". Derefter stod den som sædvanlig på læsning til ud på natten, idet vi, specielt her før læseferien, har mange opgaver i alle fag for at forberede os til eksamen.

Onsdag

Jeg mødes fast med en læsemakker onsdag morgen for at lave opgaver om formiddagen. I dag blev det til 50 procent snak og 50 procent arbejde. Efter et par holdundervisningstimer færdiggjorde jeg en opgave, som skulle uploades på netværket. Jeg var så glad for, at jeg nåede at lave opgaven, så jeg kunne tage ud og synge koncert med gospelkoret Koinonia med god samvittighed. Mens jeg stod og sang, kom jeg i tanke om, at jeg glemte at uploade. Det fik jeg gjort, da jeg kom hjem, og det var forresten heller ikke verdens undergang, selvom det gik mig på, eftersom jeg for en gangs skyld

var færdig med opgaven hele seks timer inden fristen.

Torsdag

Efter en forelæsning drak jeg kaffe med min søster, så et afsnit af Fringe, som er vores yndlingsserie, og jeg nåede også at træne en time i Fitness World. Om aftenen var der karriereaften i Rendez-Vous, som er en forening for studerende og undervisere i fransk. Jeg er lige blevet bestyrelsesmedlem, og det er den første forening, jeg har engageret mig i. Lidt sent, eftersom jeg går på 5. semester, men jeg er glad for at kunne være med til at arrangere disse begivenheder. Det var utrolig interessant at høre fire alumner fortælle om deres vej til det job, de er i nu. Jeg blev meget inspireret af det og fik lyst til at fortsætte med fransk på min kandidat på trods af, at jeg egentlig havde tænkt mig at springe over på engelsk. På grund af for mange sene aftener måtte jeg droppe forhåbningerne om at skulle til en fødselsdag hos en veninde samt til salsa på Fidel's, og jeg gik hjem i seng.

Fredag

I dag startede tidligt med et par franske holdtimer, som jeg heldigvis var udhvilet til. Derefter besøgte jeg en ældre dame, som jeg jævnligt besøger og snakker fransk med for at arbejde på mit mundtlige fransk. Senere på dagen havde jeg en længe ventet aftale med min bedste veninde, som jeg kender helt tilbage fra min gymnasietid. Vi havde meget sjov med at rulle sushi og drikke vin, indtil vi meget sent fandt ud af, at vi selvfølgelig skulle en lille tur i byen, hvilket resulterede i, at jeg var hjemme igen kl. 6 om morgenen.

Lørdag

Efter tre timers søvn måtte jeg drikke en hurtig kop kaffe for at kunne stå på banegården kl. 10.45. Jeg skulle til Viborg for at hygge med nogle dejlige piger fra min efterskole. Jeg var

naturligvis smadret, men det var som altid et skønt døgn med snak og god mad. Jeg er heldig at have så mange fantastiske mennesker i mit liv.

Søndag

Jeg var tilbage i Aarhus tidsnok til at nå min søsters og hendes medstuderendes fernisering i Aarhus Kunstbygning. Det havde jeg inviteret to fra studiet med til, da det er hyggeligt også at mødes til forskellige arrangementer udenfor studiet. Derefter var der planlagt hygge for mit salsahold hos vores instruktør, hvorefter vi tog til salsateket El Palenque i Studenterhuset. Det har været en travl uge, men for mig er det vigtigt at veje studieaktiviteterne op med andre sociale aktiviteter, hvor jeg får set forskellige venner og mødt nye mennesker, omend det er noget af et puslespil, jeg skal have til at gå op. Det er netop denne balance mellem studiet og mit liv udenfor studiet, der beriger mit liv og giver mig det overskud, der skal til, for at jeg kan gennemføre min uddannelse. ■

salsa

Tirsdag

Jeg havde holdundervisning, et par timer om morgenen og et par timer sent på eftermiddagen. Derefter var jeg til salsaundervisning i Salsa Clave, som er 1 ½ times sjov og spas. Jeg går altid derfra med fornyet energi. Om aftenen skrev jeg med en ven fra Frankrig på Facebook. Han var mig behjæl-

50%

kaffe

Fransk

fernisering

viborg

Foto: Lise Balsby

Anh Mai Ha blev sporet ind på den rette universitetsuddannelse gennem brobygningsprojektet Udvalgt til Uni.

Akademiker? Mig?

BROBYGNING Når man er barn af forældre uden videregående uddannelse, ligger universitetet ikke altid lige for. Projektet Udvalgt til Uni åbner gymnasieelevers øjne for mulighederne på universitetet.

Af Marie Groth Andersen
mga@adm.au.dk

Når ens forældre eller søskende ikke har bakset med hverken videnskabsteori eller et akademisk speciale, kan det være svært at se sig selv som universitetsstuderende. Flere gymnasieelever vælger derfor universitetet fra, selvom de har både evnerne og karaktererne til en universitetsuddannelse. Den tendens oplever man blandt andet i Vestjylland.

– Holstebro ligger langt fra et universitet, og vi har derfor mange elever fra hjem, hvor forældrene ikke har en akademisk uddannelse. De kender ikke nogen, der har prøvet at gå på universitetet, og de har måske heller aldrig været på et universitet. Det betyder, at eleverne ikke ser universitetet som en mulighed for dem, fortæller Søren Christensen, der er uddannelsesleder på Holstebro Gymnasium og HF.

Holstebro Gymnasium og HF er et af de ti gymnasier i Region Midtjylland, der siden 2010 har samarbejdet med Science and Technology på Aarhus Universitet samt Studievalg Øst og Studievalg Midt- og Vestjylland om projektet Udvalgt til Uni. Frem til 2014 skal

i alt tre hold a godt 80 elever over en periode på halvandet år stifte bekendtskab med, hvad det vil sige at gå på universitetet. De møder mentorer, som er studerende på AU, besøger universitetet, følger undervisning og deltager i sociale arrangementer, der tilsammen giver dem et indblik i livet som studerende. Formålet er at hjælpe eleverne med at træffe et mere kvalificeret uddannelsesvalg.

Succesfuld brobygning

Projektet er nu halvvejs og bliver af Aarhus Universitet kaldt en succes, da 80 procent af deltagerne mener, at projektet har rustet dem bedre til at træffe et studievalg, og 75 procent af deltagerne har fået mere lyst til at læse på universitetet. Men hvordan opleves projektet hos gymnasierne og blandt Studievalgs uddannelsesvejledere?

– Alene det, at der er 80 elever pr. årgang, der bliver grundigt oplyst om, hvad det vil sige at gå på universitetet og dermed får et meget bedre grundlag for at vælge uddannelse, gør projektet til en succes, mener Søren Christensen fra Holstebro Gymnasium og HF.

– Udvalgt til Uni giver et reelt billede af, hvad det vil sige at gå på universitetet både socialt, økonomisk og fagligt.

Også studievejleder Gitte Dybdal fra Studievalg Midt- og Vestjylland oplever, at projektet gør en forskel.

– Når vi får eleverne til vejledning i 3. g, kan vi se, at eleverne fra Udvalgt til Uni har et indgående kendskab til universitetsuddannelserne, de er længere i deres tanker om uddannelsesvalg og gør sig gode refleksioner over det, fortæller hun.

– Jeg kan se en kæmpe fordel i at udbrede konceptet videre end til science-uddannelserne. Det fungerer godt, fordi de unge får et indblik i, om universitetet er noget for dem eller ej. De får mulighed for at træffe et mere kvalificeret valg, og vi kan langt bedre vejlede dem på det grundlag, siger hun.

Barrierer

Selvom eleverne i Udvalgt til Uni alle har flair for naturvidenskab, har mange alligevel svært ved at se sig selv på en universitetsuddannelse, fortæller Søren Christensen.

– Eleverne er ikke bange for universitetet, men de ser bare ikke sig selv som universitetsstuderende.

Noget lignende oplever Eva Lykkesgaard, der er ph.d.-stipendiat på et forskningsprojekt tilknyttet Udvalgt til Uni.

– Det faglige er ikke den reelle

barriere, for eleverne er dygtige. Men de har ofte urimelige forestillinger om, hvad det vil sige at være akademiker. Mange synes, at det var hårdt at gå fra folkeskole til gymnasium, så de tvivler på, om de kan klare overgangen til universitetet, forklarer hun.

Den barriere er mentorerne med til at nedbryde, forklarer hun.

– Eleverne kan spejle sig i mentorerne og se, at der er andre ligesom dem selv, der læser på universitetet.

Blik for mulighederne

På Matematisk Bibliotek sidder Anh Mai Ha bøjet over bøger og udregninger sammen med en gruppe medstuderende. Hun begyndte på molekylærbiologi i august efter at have deltaget i Udvalgt til Uni. I modsætning til mange af de andre deltagere har det altid ligget i kortene, at hun skulle på universitetet. Anhs far og mor er henholdsvis svejser og maskinoperatør og stammer oprindeligt fra Vietnam. Forældrenes ambitioner var store.

– Mine forældre havde nærmest en liste over de høje uddannelser, jeg skulle tage. Læge, advokat og så videre. De har haft store forventninger til mig, og jeg har også altid selv tænkt, at jeg skulle være

læge og redde liv og hjælpe andre, forklarer hun.

Desværre kunne Anhs karakterer ikke helt hamle op med forældrenes forventninger.

– Men gennem Udvalgt til Uni fik jeg åbnet øjnene for andre muligheder og andre studier og blev sporet ind på, at molekylærbiologi kunne være noget for mig, fortæller Anh Mai Ha.

Hun har været glad for at deltage i Udvalgt til Uni, men har også bud på forbedringer:

– Jeg ville gerne have haft et større indblik i jobperspektivet og mine fremtidsmuligheder. Uddannelsens opbygning og fag ville jeg også gerne have vidst lidt mere om. Og så ville jeg også gerne have hørt endnu mere om uddannelserne på andre hovedområder, fortæller hun.

Anh Mai Ha var på det første hold af gymnasieelever, der deltog i Udvalgt til Uni. Projektet evalueres og tilpasses løbende på baggrund af deltagernes oplevelser. ■

Advarsel mod skjulte optagelser ved eksamen

En studerende på Syddansk Universitet (SDU) havde ladet sin jakke med en tændt lydoptager hænge i eksamenslokalet efter endt eksamen og optaget voringen mellem underviser og censor. Den studerende brugte efterfølgende lydoptagelsen i en klagesag til at afpresse underviser og censor. På baggrund af episoden på SDU opfordrer prodekan for uddannelse Peder Østergaard alle studerende til at tage deres ting med sig ud af lokalet før voring, så trøelse efterspil kan undgås.

– Det er vigtigt, at man som studerende er opmærksom på, at al form for optagelse af eksamen og voring er forbudt, siger han.

Rejselegat på vej til fire ph.d.-studerende fra AU

Fire ph.d.-studerende fra AU kan godt begynde at lade globussen snurre. De modtager nemlig hver især økonomisk anerkendelse i form af et rejselegat på 150.000 kroner fra Købmand Ferdinand Sallings Mindefond. Tre af modtagerne er fra BSS, det drejer sig om Alexandra Kraus og Lars Haahr, begge fra Institut for Marketing og Organisation, samt Jesper Wulff fra Institut for Økonomi. Derudover modtager Lise Dilling-Hansen fra Institut for Æstetik og Kultur på Arts også et rejselegat.

På studiemiljøworkshoppen kunne studerende og ansatte se nærmere på nogle af de projekter, der i 2011 og 2012 er sat i værk for at forbedre studiemiljøet.

”Studiemiljøet skal fungere optimalt”

TRIVSEL Workshop gav inspiration til, hvordan studiemiljøet på AU kan blive bedre.

Af Thomas Bennedbak Kristensen
tbkr@adm.au.dk

Feedbackspil, mentorordning og en engelsk version af studiemiljøet er blot nogle af de initiativer, der er blevet sat i værk for at fremme studiemiljøet på AU.

Baggrunden er studiemiljøundersøgelsen fra 2011, der blandt andet viste, at de studerende savner feedback på deres opgaver, og at de internationale studerende trives mindre godt end de danske.

På en workshop i november kunne studerende og ansatte høre mere om erfaringerne med studiemiljøprojekterne.

– Workshopen er vigtig, fordi studiemiljøet skal fungere på AU – og det skal være optimalt. Vores studiemiljøundersøgelse viser, at der er nogle problemområder, og dem skal vi have løst, siger dekan Mette Thunø, der som for-

mand for Uddannelsesbåndet har det tværgående ansvar for uddannelse og dermed studiemiljø på AU.

– Formålet med workshopen er videndeling: at få de lokalt farrankrede studiemiljøprojekter og resultater delt på tværs af hovedområder og studienævn, så vi ved gensidig inspiration kan udvikle studiemiljøet lokalt på hele AU. På den måde kan vi udnytte, at vi er ét stort universitet med mange ressourcer og gode ideer der kan udveksles, fortsætter hun.

Det handler om mennesker

To af de studerende, der besøgte workshopen, var Christina Moeslund og Mathias Jørgensen, der læser nanoscience på andet år. I forbindelse med indvielsen af det nye iNANO-hus har de mærket, hvor stor forskel et godt studiemiljø kan gøre.

– Før havde vi stort set ikke nogle steder, hvor vi kunne sidde

sammen hele holdet og snakke.

Nu holder vi ”Holdets time” hver tirsdag, og vi sidder tit sammen og laver lektier efter undervisningen og i fritimerne, fortæller Christina Moeslund.

De to studerende er enige om, at gode fysiske rammer fremmer engagementet, og at omgangen med andre studerende er vigtig.

– Der skal være nogle mennesker at trives med. Hvis ikke jeg havde haft nogle på holdet, som jeg kunne finde på at sætte mig ned og lave nogle opgaver med, så kunne jeg lige så godt tage hjem og lave de opgaver, siger Mathias Jørgensen.

– Det sociale er vigtigt, hvis man skal overleve en uddannelse på mellem fem og otte år, supplerer Christina Moeslund.

Proceduren for bevillinger til fremme af studiemiljøet i 2012 er endnu ikke fastlagt, men skal drøftes i Uddannelsesbåndet og herefter i universitetsledelsen. ■

UNivers besøgte studiemiljøworkshopen og zoomede ind på tre projekter, der adresserer nogle af de problemer, som studiemiljøundersøgelsen fra 2011 synliggjorde.

LOUNGE TIL INTERNATIONALE STUDERENDE

Problem: Internationale studerende har svært ved at blive lukket ind i studiegrupper og sociale sammenhænge.

Bud på løsning: AU Herning har forsøgt at imødekomme problemet på to måder:

– Vi har for det første prøvet at styre studiegrupperne og sørge for, at de udenlandske studerende kommer med i en. For det andet har vi oprettet det, vi kalder Network Lounge, hvor der bliver lavet en palet af faglige og sociale aktiviteter for de studerende. Der er blandt andet filmklub og debatklub, og der bliver holdt foredrag og madaftener, siger Jan Laursen, der er vicecenterleder og uddannelsesansvarlig for AU Herning.

Han fortæller, at loungens arrangementer ofte er fyldt til bristepunktet med tilmeldinger, og som regel er størstedelen af del-tagerne internationale.

– Med Network Lounge har de studerende fået et mødested, hvor de kan få deres sociale netværk styrket. Det er vigtigt, og vi kan se, at det fungerer, siger Jan Laursen.

SPIL DIG TIL FEEDBACK

Problem: Kun hver fjerde studerende er tilfreds med mulighederne for feedback på opgaver og andre faglige præstationer.

Bud på løsning: Studiemiljø udviklede allerede før studiemiljøundersøgelsen et brætspil, som grupper af studerende kan bruge til at give feedback på hinandens opgaver.

– Spillet viser, hvem der må tale og hvornår. Det hjælper til at sikre, at alle får lige lang taletid, ligesom der er nogle regler for, at man ikke må afbryde, når man egentlig bare skal lytte, siger Gry Sandholm Jensen fra Center for Undervisnings-

udvikling og Digitale Medier, der står bag Studiemetro.

– Vores erfaringer viser, at spillet gør det nemmere at strukturere feedbackprocessen, og at de studerende bliver trykkere ved at give feedback, fortæller hun.

LABORATORIEMODEL SIKRER MERE UNDERVISNING

Problem: Mange fuldtidsstuderende studerer reelt ikke på fuld-tid. Samtidig efterspørger de studerende flere undervisningstimer og en tættere tilknytning til deres faglige miljø.

Bud på løsning: Som alternativ til den traditionelle forelæsning på 2-3 timer har man på Arts testet en laboratiemodell: De studerende har en times undervisning, hvor underviseren sætter dem i gang med en problemstilling eller en case. Dernæst arbejder de i grupper med casen i fire timer, og til sidst har de en times opsamling sammen med underviseren.

– Modellen giver mere undervisning samt bedre faglig integration, fordi de studerende arbejder praktisk med deres fag – de hører ikke kun om det. Og så giver det et bedre studiemiljø, fordi man deltager i et forpligtende arbejdsfællesskab i stedet for at sidde alene med sine studier, fortæller Lars Kiel Bertelsen, der er lektor ved Institut for Æstetik og Kommunikation.

– Vi har gennemført pilotprojekter på blandt andet litteraturhistorie, hvor frafaldet er faldet til omkring nul på 1. semester, og på kunsthistorie, hvor de studerende udtrykker glæde over omfanget af praktisk arbejde. ■

LÆS OM DE MANGE FORSKELLIGE STUDIEMILJØPROJEKTER PÅ MEDARBEJDERE.AU.DK/STRATEGI/uddannelse/studiemiljoe

Focus on communication in a crisis

On Friday 26 October Aarhus University received a letter containing a bomb threat at Fuglesangs Allé. The police checked the area without finding anything suspicious, and the bomb alert was called off. Aarhus University has subsequently taken part in a debriefing with the police. A working party will now be focusing on a new contingency plan focusing on communication in a crisis, including ways of improving the internal lines of communication.

"One of the things we're checking is the procedures governing who to contact in various situations," reports Branding Manager Svend Aage Mogensen, who is one of the members of the working party.

Christmas Eve for students

Each year there are more and more international students in Aarhus, and many of them find it impossible to get home for Christmas. There are also a lot of Danish students who are alone at Christmas time, or who can't get home for the holiday. This is why the Student Congregation in Aarhus is inviting all students to a Christmas Eve celebration at their base on Rødkløvervej in Aarhus N. The atmosphere will be really cosy, and there'll be plenty of singing, talking and of course a good Christmas dinner as well. It costs DKK 100 to join in, but this does include a present under the tree for each guest. Read more about the event at www.smaa.dk/christmas.

Photo: Lise Balsby

Photo: Lars Kruse

The group who won the branding competition. From the left: Maëlle Cattiaux (France), Juraj Pal (Slovakia), Jan-Cayo Fiebig (Germany), Katharina Frick (Germany), Iulia Ursa (Romania).

ABOUT AARHUS

Maëlle Cattiaux: There's a good chance of finding a student job if you want one.

Juraj Pal: The forests and beaches are never very far away. And the chairs in the new S building are really comfortable!

Jan-Cayo Fiebig: The city isn't too small and it's not too big. When you walk around the city centre you might easily meet the same person twice.

Katharina Frick: There are plenty of cultural events in the city – concerts, for instance. Sometimes you get the feeling there's a festival every other weekend! And the Deer Park is a fantastic place.

Iulia Ursa: The university focuses on partnerships with the business community and presents us with a range of career opportunities.

Exchange students promoting Aarhus

BRANDING Aarhus is a fantastic place to study – a message that is worth passing on to new students as well as the students of the future. A group of international AU students have a great idea about how to brand the city – and their project has just won a competition.

By **Ida Hammerich Nielson**
ihn@adm.au.dk

The jury broke out in spontaneous applause when a group of international AU students presented their project in a competition about how to brand Aarhus as a student city. The group from AU won ahead of other students from the University of Copenhagen, Aalborg University, the Technical University of Denmark and the Copenhagen Business School.

Iulia Ursa from Romania reports that the victory wasn't totally unexpected, because the group knew they had put together a really good project.

The project comprises a new website called "InterACT with AarhUS", which is designed for new and future students in Aarhus. The website is a virtual guide to Aarhus, pointing out the best places to have a party, go for a walk, find a good place to study and get a good cup of coffee – as well as much else besides. What the students have produced is the kind of guide they needed themselves when they first arrived in Aarhus. Katharina Frick from Germany explains that when you arrive in Aarhus you get a lot of practical information about your civil registration number and that kind of thing. But you don't learn much about the city itself. The

group want to help other students by sharing their own experiences with them.

The website is also designed for international students who are wondering whether they should come and study in Aarhus – it brands Aarhus as a lively city for students from all over the world.

Ambassadors for Aarhus

The five students from Aarhus University took part in the competition because they are Youth Goodwill Ambassadors. Youth Goodwill Ambassadors are chosen from all over Denmark to promote both the country as a whole and the city in which they are study-

ing. Over the course of a year the ambassadors are presented with a variety of information about Denmark. Among other things, they use the social media to promote their own university cities. Iulia Ursa uses Facebook in particular.

Whenever she experiences something of special interest in Aarhus she writes about it on Facebook, as well as publishing her photos of the city. This gives her network an idea of what Aarhus is like for students, she explains.

The job of Youth Goodwill Ambassador is voluntary. So why do students choose to spend their time and energy on promoting their university city? Juraj Pal

from Slovakia explains that there are a variety of factors involved. The ambassadors get to hear a number of interesting presentations and meet a lot of interesting people – including business executives. And they get a large network including other international students that can be useful not only in their studies, but also in terms of their social life.

The group's website is a prototype. Read more about the project on the group's Facebook site:

InterACT with AarhUS ■

READ MORE ABOUT YOUTH GOODWILL AMBASSADORS AT: YOUTH.AMBASSADORNET.DK

AARHUS UNIVERSITET

"Mobning kan trække spor gennem livet"

Læs, hvad der optager forskeren, på side 5

UNIVERS

STUDENTER
SIDERNE

NYHEDER ■ INTERNATIONAL ■ STUDIELIV ■ TEMA: LEDELSESSEMINAR ■ FRIT EN FORSKER ■ STUDIEMILJØ ■ OG MEGET MERE ...

Foto: Lars Kruse

MED VED BORDET

Det blev Heidi Klokke og Benjamin Bilde Boelsmand fra Studenterrådet, der det kommende år skal tale de studerendes sag i universitetsbestyrelsen. Læs mere om universitetsvalget > **side 10**

EXCHANGE STUDENTS
PROMOTING AARHUS
A GROUP OF INTERNATIONAL AU
STUDENTS HAVE A GREAT IDEA ABOUT
HOW TO BRAND AARHUS – AND THEIR
PROJECT HAS WON A COMPETITION.
READ MORE > PAGE 15

NY UDDANNELSE I DIGITALE MEDIER
AARHUS UNIVERSITET UDBYDER FRA
SEPTEMBER NÆSTE ÅR EN NY LINJE PÅ
KANDIDATUDDANNELSEN I
INFORMATIONSVIDENSKAB.
LÆS MERE > SIDE 11

BROBYGNING
NÅR MAN ER BARN AF FORÆLDRE UDEN
VIDEREGÅENDE UDDANNELSE, LIGGER
UNIVERSITETET IKKE ALTID LIGE FOR. NYT
PROJEKT ÅBNER GYMNASIELEVERS ØJNE
FOR UNIVERSITETET.
LÆS MERE > SIDE 13

FOKUS PÅ STUDIEMILJØ
UNIVERS BESØGTE STUDIEMILJØWORK-
SHOPPEN OG ZOOMEDE IND PÅ TRE
PROJEKTER, DER ADRESSERER NOGLE AF
DE PROBLEMER, SOM STUDIEMILJØUNDER-
SØGELSEN SYNLIGGJORDE.
LÆS MERE > SIDE 14

LÆS
OGSÅ
I DETTE
NUMMER